

2841 exp:6-15-92
Vaclovas Kleiza
10000 S Bell Ave
Chicago IL 60643

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo
Biblioteka

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVI DECEMBER - GRUODŽIO 19, 1991 Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVA SVEIKINA NEPRIKLAUSOMĄ UKRAINĄ!

Antanas Butkus

Tokių gerų balsavimo davinių, tautinių ir politinių prieštaravimų draskomoje respublikoje, mažai kas tikėjosi. Žlugo visos KGB, OMONų, kariuomenės pastangos sužlugdyti laisvės ir atsiskyrimo nuo Sąjungos troškimą. Balsavimo daviniai parodė (per 90% gyven-tojų balsavo už nepriklausomybę), kad taip aktyviai kurstoma Padniestrėje ir kitose Ukrainos vietose nacionalinė nesantaika patyrė pralaimėjimą. Laikas, matomai, išspręs ir kitus inspiruotus nacionalinius kivirčius Kalnų Karabache, Vidurinės Azijos respublikose ir kitose griuvančios Sąjungos vietose. Tam panaudojamos švenčiausios tautinės vertybės, religijos priesakai, religijos skirtumai, kaip kad musulmonų tikėjimą išpažįstančių azerbaidžaniečių kraujo kerštas. Ilgus dešimtmečius taikiai Kalnų Karabache gyvenę armėnai ir azerbaidžaniečiai, nebesuvaldo keršto troškimo, skriaudžia ir žudo vieni kitus. O nesantaikos pradžia – slaptų jėgų (KGB, "aparačikų" ir t.t.) inspiruotas tautinio orumo įžeidimas ir nekaltų žmonių aukos.

Nepriklausoma Ukraina – didžiulio ploto valstybė, turinti per 50 milijonų gyventojų, derlingas žemes, spalvotų ir brangiųjų metalų, naftos, anglies, sunkiąją ir lengvąją pramonę ir kt. Ji stipri karinė valstybė, turinti branduolinį ginklą.

Tokios šalies valstybingumas labai svarbus Lietuvai. Istoriskai susiklostę draugiški, kaimyniški Lietu-

vos santykiai turės įtakos ir mūsų saugumui. Dar 1219 metais Lietuva pasirašė pirmą taikos sutartį su Voly-nijos provincija, dabartine Ukraina. Mindaugas praplėtė Lietuvos rytines sienas ir jos toliau buvo plečiamos valdant kunigaikščiui Algirdui, o Vytauto Didžiojo laikais Lietuvos teritorija prasiplėtė iki Juodosios Jūros.

Būdami Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės sudėtyje, ukrainiečiai turėjo administracines, teisines ir religines laisves ir niekada lietuvių nelaikė okupantais, o tautos išlaisvintojais iš totorių jungo.

Kai Maskva nusikratė totorių jungo penkiolikto amžiaus gale, ji tapo principiniu Lietuvos varžovu dėl Ukrainos žemių. Palyginti liberali Lietuvos politika Ukrainoje buvo pakeista daug griežtesne lenkų valdžios kontrole. Nors ir buvo žadėta Ukrainai nepriklausomybė, tačiau Liublino seime ji nebuvo patvirtinta. Ilgus amžius Ukraina priklausė tai Lietuvai, tai Rusijai, tai Lenkijai ir niekada nebuvo nepriklausoma.

Džiaugiamės ukrainiečių sekme ir valstybingumo pripažinimu. Pažymėtina, kad JAV Ukrainai nekelia tų reikalavimų, kurių reikėjo Baltijos šalims, kad jos būtų pripažintos de jure. Ir Lietuvą pripažinusią valstybių sąrašą JAV buvo viena iš paskutiniųjų. Suprantama, Ukraina didelė, turtinga ir stipri, branduolinį ginklą turinti valstybė, nuo kurios gali priklausyti taika ir kitų šalių likimas. Ukrainos nepriklausomybė gali apspręsti ir Lietuvos valstybingumo saugumą.

Dievo Motina su Kūdikiu. Dail. Jadvygos Paukštienės kūrinys.

MIELI BROLIAI, SESĖS KRISTUJE!

Po ilgų vergijos metų, atgavę religinę laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, dė

kingomis širdimis, viltingai žvelgdami į ateitį, švenčiame šių metų Kalėdas – Kristaus gimtadienį.

Gražia ir giliai prasminga lietuviška–krikščioniška tradicija jas pradedame švęsti šeimoje, prie kūčių stalo dalindamiesi meilę, susitaikinimą ir vienybę simboliizuojančia plotkele.

Kalėdos, Dievo su žmonija ir žmonių tarpusavio su sitaikinimo šventė negalėjo turėti prasmingesnių išvakarių, kaip lietuviškos kūčios "Jei neši dovaną prie altoriaus, sako Kristus, ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo atnašą tenai prie altoriaus, eik pirmiau susitaikink su broliu ir tik tada sugrįžęs, aukok savo dovaną" (Mt.5:23)

Vykdydami šį Kristaus įsakymą, prieš einant į Bernelių mišias pagarbinti mūsų Išganytoju ir Broliu tapusio Dievo Sūnaus, mes pirmiausiai apglėbiame vienas kitą, atsiprašome ir atleidžiame metų bėgyje patirtas skriaudas ir nesusipratimus, pamirštame skirtingas ideologines ir politines pažiūras, priimame vienas kitą tokiais kaip esame. Tik tada, susitaikę parpusavyje, mes skubame į bažnyčias, nešame Dievui pagarbinimo, padėkos ir geros valios atnašą – nuoširdų pasiryžimą vienin-gai darbuotis dėl šviesesnės savo pačių, tautos bei visos žmonijos ateities. Prie kūčių stalo sėdame ne vien kaip paskiros šeimos, susitaikinimo vakarienėje dalyvaujame visa tauta: gyveną tėvynėje ir po visą pasaulį išsisklaidę jos vaikai. Ilgi vergijos, melo ir smurto me (Nukelta į 3 psl.)

*Visiems Dirvos skaitytojams,
bendradarbiams ir rėmėjams, visiems
Vilties Draugijos nariams už talką tariame
nuoširdų ačiū ir linkime ramybę bei
džiaugsmą nešančių Šv. Kalėdų.*

*Tegul 1992 metai mus džiugina pilnu tėvynės
išsilaisvinimu, namie ir svetur gyvenančių lietuvių
teisingumu, vienybės ir meilės ryšių stiprinimu, ilgai
kankintai Tėvynei nuolatinės pagalbos telkimu.*

Jūsų DIRVA
VILTIES DRAUGIJA

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **BEVEIK VISA MĖNESI** Lietuvoje daug kalbama apie prezidento posto reikalingumą. Kiek iš laikraščių matyti tuo reikalu daugiausia kalba Lietuvos Sąjūdžio vadovybės nariai. Parlamento narių tarpe yra už prezidentūros įsteigimą, bet yra ir kietai atmetančių. Iš šalies žiūrint, kada dabar Lietuvoje tiek daug besipaininančių reikalų, ar nevertėtų neskubinti?

• **LIETUVOS VYRIAUSYBĖ ESAMA** dabartinę padėtį krašte, ir už jos rubežių, įvertino kaip pavojingą. Todėl visur įsakyta sargybas sustiprinti ir sudaryti atsarginius apsaugos būrius, kurie būtų greit permetami į pagalbos reikalingas vietas.

• **MASKVA ŠAUKIASI PAGALBOS**, kad Lietuva, kiek galima greičiau, pristatytų mėsos gaminių. Kai kuriuose Maskvos rajonuose mėsos gaminių gyventojai krautuvėse nėra matę, visą savaitę. Lietuva pasižadėjo pristatyti didesnę kiekį paukštienos.

• **ŠIEMET LIETUVOJE, STATISTIKOS DEPARTAMENTO ŽINIOMIS** nuimtas geras javų derlius – beveik 4 milijonus tonų, 6 procentais daugiau negu pernai. Tokį derlių, be kita ko, lėmė geros gamtos sąlygos. Bulvių nuimta 1,6 mln. tonų (4 proc. daugiau negu pernai), daržovių – 320 tūkst. t (15 proc. daugiau). Tačiau ir bulvių, ir daržovių valstybei parduota mažiau negu 1990 m. Grūdų valstybei parduota – 528 tūkst. tonų, t.y. pusantro karto daugiau negu pernai. Valstybė šiemet supirko mažiau gyvulininkystės produkcijos (89-95 proc. palyginti su 1990-ųjų duomenimis).

Ūkininkų pasėliai šiemet sudarė 56,3 tūkst. ha, arba 2,5 proc. visų Lietuvos pasėlių. Grūdinių kultūrų derlingumas ūkininkų laukuose buvo 35,8, o visuomeniniuose ūkiuose – 34,0 c/ha, bulvių – atitinkamai 154 ir 132, o daržovių – 108 ir 162. Metų gale ūkininkai numato laikyti apie 32 tūkstančius galvijų, t.y. 3 kartus daugiau negu 1991 m. sausio 1-ąją.

• **UKRAINA NORI, KAD ATOMINĖS BOMBOS NIEKUR NEBŪTŲ IŠ UKRAINOS IŠVEŽAMOS.** Jos turi laikinai Ukrainoje ir likti, o po to Ukrainoje ir sunaikintos. Taip pat Ukraina, Rusijos prezidento B. Jeltsino inspiruojama, sutinka, kad atominės bombos tokiom pat sąlygom liktų Rusijos, Gudijos ir Kazachstano respublikose. Su tuo nenori sutikti Gorbačiovas, kuris bet kokiose aplinkybėse nori išlikti vyriausiuoju ir diktuoti. Vienok Gorbačiovo žvaigždė pastebimai gėsta.

• **VYTAUTĄ LANDSBERGĮ, BŪNANT PARYŽIUJE LAIKRAŠTININKAI UŽKLAUSĖ**, kada Vilniuje, nuo parlamento bus pašalinti cementiniai blokai. V. Landsbergis atsakė, kai iš Lietuvos bus išvežtas paskutinis kariuomenės dalinys, tą pačią dieną neliks ir cementinių blokų.

Žinovų nuomone, ta diena dar greit neateisianti, nors yra ženklų, kad kai kurie daliniai jau yra pajudėję – tai Vidaus reikalų kariuomenės 4 pulkai (apie 10,000 karių) Vilniuje jau beveik nelikę. Mažėja ir aviacijos skaičius. Sulaikyti karių rajonuose statybiniai projektai ir remontai. Tai vis šiekie tokie geri ženklai, jei juos nesupainys nauji, slaviškų, jungtinių valstybių – (Rusijos, Ukrainos ir Baltarusijos) kūrimas.

• **LIETUVOJE** pradėtas svarstyti kitų metų biudžetas. Bet darbas nepaprastai sunkus, kada rublio vertė kasdien mažėja. Dabar kalbos eina apie 9 bilijonų ir 600 milijonų rublių sumą. Visi laukia lito įvedimo.

• **LIETUVOS MINISTERIS PIRMININKAS G. VAGNORIUS** pasiuntė naujam Lenkijos min. pirmininkui Jonui Olševskiui sveikinimą. Komentuojant tą sveikinimą priminta, kad iki šiol su Lenkija dar nepasisekė pasirašyti sutarties dėl Lenkijoje ir Lietuvoje įtampa keliančių mažumų klausimų.

• **NORVEGIJOS KOMERCINĖS AVIACIJOS ATSTOVAI PASIŪLĖ LIETUVAI** pirkti Amerikos konstrukcijos keleivinį lėktuvą "Boeing 737 – 500. Reklaminiam skrydyje pavėžiojo virš 800 žmonių. Dabar, laikraštyje rašoma, susisiekti ministro įspėjimą, tokį lėktuvą pirkti ar ne. Jo kaina 27 milijonai dolerių. Lėktuve 130 vietų. Be kuro papildymo, galima nusukti 4000–4500 kilometrų.

• **ELTA PRANEŠĖ, KAD LIETUVOJE PASKIRTOS ŠIOS NACIONALINĖS PREMIJOS.** Jos teko:

VYTAUTUI BLOŽEII – už poezijos knygą "Noktiurnai";

JERONIMUI KAČINSKUI – už mišias "In Honorem Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis" mišriam chorui, solistams ir vargonams, dainas mišriam chorui bei harmonizuotas lietuvių liaudies dainas;

GEDIMINUI KARALIUI už skulptūras "Rytas", "Skrydis", "Polėkis", erdvinį fontaną Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje;

BRONIUI RADZEVIČIUI (po mirties) – už dviejų dalių romaną "Priešaušrio vieškeliai";

POVILUI RIČARDUI VAITEKŪNUI – už tapybos darbus "Viešnia", "Vyšnių rašymas Suvalkijoje", "Piligrimas", "Mėlynas avilys" ir kitus, sukurtus 1978-1990 metais.

Premijos ir laureatų ženklai bus įteikiami per Vasario 16-osios iškilmes.

Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų

proga, sveikiname mūsų
draugus ir pažįstamus.

Tegul šventiška nuotaika,
gera sveikata ir visakeriopa laimė lydi
ir per 1992-sius metus

Irena ir Leonas Kriaučeliūnai

KAM NAUDINGA TOKIA INFORMACIJA?

Vytautas Skuodis

Pastaraisiais mėnesiais dalis lietuvių išeivijos labai sujaudinta, kad dabar Lietuvoje veikiantis pilietybės įstatymas nenumato dvigubos pilietybės, ir kad Lietuvos Respublikos piliečiais gali būti tik tie, kurie gyvena Lietuvoje. Nedaug kas kreičia dėmesį į tai, kad tas įstatymas lietuvių kilmės žmonių, gyvenantiems užsienyje, išsaugo teisę į Lietuvos pilietybę.

Mūsų išeivijos spaudoje tai viename, tai kitame laikraštyje pasireiškia dėl to nepasitenkinimas. Kai kas jaučiasi įžeistas. Kai kas jau moja ranka į tolimesnį pagalbą Lietuvai telkimą. Kiti, iki šiol prie tokios pagalbos mažai arba niekuo neprisidėję, burnoja prieš dabartinę Lietuvos vyriausybę, kuriai ir be pilietybės klausimų yra labai daug kitų sunkiai išsprendžiamų problemų bei reikalų.

Tokius žmones suprasti ir iš dalies pateisinti galima, nes iki šiol dar niekas mūsų spaudoje nesirijo jiems išaiškinti kodėl toks, o ne kitoks Lietuvos pilietybės įstatymas buvo išleistas, ir kad jis yra tikrai laikinas. Tačiau giliau pagalvojus ir patiems tai buvo galima suvokti.

Nepasitenkinimas dėl to pilietybės įstatymo vis dar nerimsta. Priešingai, jis auga ir stiprėja. Tą nepasitenkinimą ir atvirą pyktį labai padidino "Draugas" (Nr. 233, 1991. XI. 29), pirmajame puslapyje atspausdinęs didelį straipsnį, pavadintą "Kas gauna Lietuvos Respublikos pasus" su paantrašte "Dvigubos pilietybės nėra". Straipsnio pabaigoje pažymėta, kad jį ruošiant pasinaudota "Lietuvos aidu" Nr. 205 ir išleidimo data atrodo sąmoningai nenurodyta, nes

jis buvo išleistas š.m. spalio mėn. 11 d. Taigi, "Draugas" jį pakartojė jau praėjus penkiasdešimčiai dienų – beveik po poros mėnesių. Tokio senumo informacija iš Lietuvos "Drauge", – ne naujiena, tačiau visai nesuprantama, kodėl tokiais atvejais visada yra nuslepamos įvykių datos? Skaitytojui, apsiribojusiam vien "Draugu", susidaro įspūdis, kad tie įvykiai atsitiko dabar.

Kaip gi, iš tikro, yra su tuo pilietybės įstatymu? Pamėginkime nors labai trumpai išsiaiškinti.

Lietuvoje vienas iš pagrindinių uždavinių – kuo skubiausiai sužinoti, kas gi iš Lietuvoje gyvenančių žmonių laiko save Lietuvos piliečiais, o kas ne? Juk visi suaugę Lietuvos gyventojai turi tikrai sovietinius pasus su kruvinai raudonais viršeliais, kurių pirmajame puslapyje stambiomis raidėmis parašyta: "Grazdanin Sojuza Sovetskich Socialističeskich Respublik" ("Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos pilietis"). Tai gi, iki to pilietybės įstatymo paskelbimo, formaliai Lietuva buvo be Lietuvos Respublikos piliečių.

Paskelbtasis įstatymas nurodė terminą iki š.m. lapkričio 3 dienos visiems Lietuvoje gyvenantiems žmonėms apsispręsti: ar jie nori gauti Lietuvos Respublikos piliečio pasus, ar ir toliau pasilaikyti pasą, pagal kurią jie yra Sovietų Sąjungos piliečiai? Būti tuo pačiu metu Lietuvos ir SSSR piliečiu negalima.

Tie, kurie iki nurodytos datos neišsiėmė Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimo, savaime pasiliko SSSR piliečiais, visai nepriklausomai nuo to, kad jie

yra gimę ir užaugę Lietuvoje ir yra net grinakraudai lietuviai. Žinoma, ir jiems palikta teisė tapti Lietuvos piliečiais tada, kada jie panorės gauti nebe pilietybės pažymėjimą, o tikrą Lietuvos Respublikos piliečio pasą.

Tur būt, kebliau bus Lietuvos pasą gauti tiems kitataučiams, kurie iki lapkričio 3 dienos nepanorėjo atsisakyti sovietinio paso ir SSSR pilietybės. Dalis jų nenori būti Lietuvos Respublikos piliečiais, ir jau dabar kraunasi lagaminus išvažiuoti į ten, iš kur buvo atvykę. Kita dalis, būdami tikrai SSSR piliečiais, dar kurį laiką pasilieka Lietuvoje, nes dabar joje vis tik ramiau ir geiau gyventi, negu Sovietijoje. Maskvoje jau įvestos maisto kortelės ir duonai.

Šalčininkų rajono "tutečiai", kurie dar taip neseniai entuziastingai siekė autonomijos ir net atsiskyrimo nuo Lietuvos, dabar beveik visi išsiėmė Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimus, kurie netrukus bus pakeisti į tikruosius pasus.

Kai kuriems išeivijoje gyvenantiems žmonėms nereikėtų pamiršti, kad Lietuvai dabar Sovietų Sąjunga ir jos atskiros respublikos yra toks pat užsienis, kaip, pavyzdžiui, Amerika. Todėl, jeigu iki šiol veikiančiame Lietuvos pilietybės įstatyme būtų nurodyta išimtis dėl dvigubos pilietybės Vakarų pasaulyje gyvenantiems, o ji nebūtų taikoma Lietuvoje gyvenantiems SSSR piliečiams, tokia išimtis tarptautinės teisės požiūriu būtų nelogiška, ji prieštarautų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių principams, ir sukeltų tarptautinį skandalą. Lietuvai labai nenaudinga turėti tokių piliečių, kurie turi sovietinius pasus, patvirtinančius jog jie yra ne tik Lietuvos, bet ir SSSR piliečiai.

Giliau ir plačiau galvojantiems iš pat pradžių buvo (Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.MIELI BROLIAI, SESĖS
KRISTUJE!

(Atkelta iš 1 psl.)

tai šeimos ir tautos gyvenime yra palikę daug dar neužgydytų žaizdų, reikalingų išganingos Kalėdų malonės, nešančios meilę, kur viešpatuoja neapykanta; atleidimą – kur įžeidimas; šviesią viltį – kur neviltis.

Daug laimingų, džiugių ir kartais skaudžių momentų išgyvenome paskutiniaisiais metais: Vingio parko stebuklą, Baltijos kelią, kovo 11-tąją, sausio 13-tosios naktį bei rugpiūčio 18-21-os dienas; Lietuvos trispalvės iškėlimą Jungtinių Tautų veliavų parke rugsėjo 17-tąją. Už šias ir kitas akimirkas dėkosime Tautų Tėvui ir i mūsų žmonių gyvenimą įsijungusiam, mūsų likimu besidalijančiam Jo Sūnui Jėzui Kristui, kuris prieš 2000 metų savo pirmuoju atėjimu iškalaidė pasaulį slėgusią nežinios tamsybę, suteikė amžino gyvenimo viltį.

Dabar mūsų dienosose savo nuolatine malonės veikla Jis plečia savo talkos ir meilės karalystę, savo paslaptiną Apvaizdos ranka paversdamas niekais piktyčių sumanymus. Šią Kalėdų dieną mūsų ypatinga padėka Tautos Karaliui bus už naująjį Dovydą – Landsbergį, už jam suteiktą nesvyruojantį tikėjimą i tiesos pergalę ir už tuos aštuonis girtus "Sąjungos gelbėtojus", Dievo Apvaizdos panaudotus galutinam blogio imperijos sutriuškinimui.

Dievo Apvaizdos paslaptinė veikime atgavome laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Sužavėjome pasaulį tautiniu susiklausimu ir tikėjimu, kad tiesa ir teisingumas yra galingesni už tankus ir viešpatuojantį melą. Su nepaprastu dėmesiu klausėsi Jungtinių Tautų asamblėja Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio: "...nors matėm, kaip išsigimstama ir nušikalstama, kaip šimtams tūkstančių gali būti atimama gyvybė arba tėvynė – Mūsų

žmonių širdyse neužgesinama ruseno tikėjimas galutinai teisingumu." Į jo kvietimą dorą ir teisingumą pagrįsti tautų santykius – "Jei gu žmogus nori gyventi dorai, tad kodėl negali būti doros politikos?" – tautų šeimos atstovai atsakė entuzias tiškai, ilgu plojimu.

Doros ir teisingumo žmonija tikisi ir laukia ne vien iš pasaulio vadovų, bet ir iš kiekvieno mūsų. Vakarų pasaulis kenčia ir ilgisi išsivadavimo iš korupcijos, pragmatizmo, hedonizmo ir seksualinio palaidumo. Mūsų tauta, nors ir išsivadavo iš sovietinės vergijos, bet tebevargsta nuo suluošintos darbo etikos, nuo kaip grybų pridygusių seksualinių video salionų ir per spaudą propaguojamos pornografijos, nuo vedybinės neištikimybės, negimusių kūdikių žudimo ir savižudybių.

Washingtono spalio 13 Amerikos tautinėje šventovėje minint Šiluvos Marijos koplyčios 25 metų dedikacijos sukaktį, vysk. Sigitas Tamkevičius kvietė tikinčiuosius dėkoti už tris stebuklus – per 50 metų išlaikyti ištikimybę Dievui ir tėvynei, už tautos prisikėlimą ir valstybinės nepriklausomybės atgavimą. Jis prašė, kad melstume dar vieno – prisikėlimo iš ekonominės ir dvasinės bedugnės.

Malda, visuomeninė veikla ir materialinė parama gelbėjome tautai jos vergijos metuose, prisidėjome prie išmeldimo tų trijų stebuklų. Malda, profesinė ir techninė pagalba bei krikščioniško gyvenimo pavyzdžiu padėkime tautai susilaukti ir šio ketvirtinio. "Lietuva laukia iš išeivijos, kalbėjo vysk. J. Žemaitis Chicagoje, patyrusių jaunimo organizacijų vadovų ruošti ideologinio auklėjimo sto-

REIKIA
GERESNIŲ
RYŠIŲ

Po ilgesnės pertraukos, 1991 m. gruodžio 8d. Lietuvos tautiniuose namuose įvyko ALTS Chicagos skyriaus narių susirinkimas. Jį pradėjo sk. pirmininkė Matilda Marcinkienė, pakviesdama pirmininkauti Petrą Buchą, sekretoriauti – Feliną Brauniene.

Pranešimai. Pirmininkė Matilda Marcinkienė, išdėstė Verutę Lenkevičienę ir sekretorę Eleonorą Valiukėnienę savo pranešimuose apžvelgė pastarojo metoėjimus ir jų, valdybos narių, pastangas. Susirinkimas pranešimus priėmė.

Kandidatams i kitų metų valdybą išskirti, sudaryta nominacijų komisija: Kazys Šimulis, Jonas Veselka ir Mečys Valiukėnas.

Svarstybos. Tai buvo gražios diskusijos ir nuomonių pasikeitimas, ieškant kelių, priemonių pagyvinti bei išplėsti santykiavimą išeivijos tautininkijos su Lietuvos tautininkais. Išvadoje sutarta, prašyti ALTS valdybą, parinkti LTS skyrių su kuriuo šis skyrius (valdyba ir pavieniai nariai) megstų ryšį, keistųsi mintimis ir visokeriopai santykiautų.

Susirinkimą baigus, vyko, kvietimo žodžiais tariant, Kalėdinės vaišės. Jų metu prie atskirų stalų buvo toliau rutuliojami susirinkime kelti klausimai, pareikštos mintys. (mv)

SAULĖLEIDŽIO
SONETA

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta i kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

vyklas, laukia religinių – ideologinių knygų, laukia praktinių patarimų, kaip atstatyti suluošintą tautos moralę".

Džiugaus Kristaus gimtadienio ir viltingų, Dievo laiminamų, Naujųjų metų linkiu visiems, gyvenantiems laisvę ir valstybinę nepriklausomybę atgavusioje tėvynėje ir čia išeivijoje.

+ Paulius A. Baltakis
Vysk. Paulius A. Baltakis, O.F.M.

Visiems Ohio Lietuvių
Gydytojų Draugijos
nariams ir jų šeimoms Šv. Kalėdų
proga linkime šventiškos nuotaikos ir
laimingų 1992 metų.

O.L.G.D. Valdyba

Visus artimuosius, kolegas-es ir draugus
Kalėdų švenčių ir
Naujųjų Metų progomis
sveikiname, linkėdami sveikatos ir
darbingų metų
Nepriklausomos Lietuvos labui
Mečys ir Eleonora Valiukėnai

Šv. Kalėdų proga sveikinu savo
pacientus, artimuosius, savo
tėvelius – Mariją ir Igną, brolių Julijų
ir jo vaikučius – Andrių ir Kristiną

Dr. Viktoras Stankus

DĖMESIO

visiems norintiems susigražinti
išlikusį nekilnojamąjį turtą
LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigražinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komercinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus dėl turto atgavimo iki 1991 metų gruodžio 31 dienos.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti **Juridinė Agentūra "JusCon" Lietuvoje** ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi i vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711
FAX (416) 536-1263 Toronte.

ŠIU LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

III tęsinys

Lockheed fabriko pagamintas, 370,892 svarus sveriantis "dramblinio" tipo lėktuvas savo paskutinei kelionei pakilo iš Ft. Lauderdale aerouosto Floridoje 4:10 valandą po pietų. Skridimui vadovavo Deltos kapitonas Robertas Edson. Šis 57 metų amžiaus vyras buvo išskraidęs daugiau negu 29,300 valandų. Su juo tą dieną kartu skrido kapitonas Albertas Nedder ir skridimo inžinierius Arnis Wells.

– Oho, dvidešimt devyni tūkstančiai išskraidytų valandų, – pagalvojau ir greitai sumečiau aritmetiką: ištaigos tautojui dirbant po aštuonias valandas per dieną, išeina apie 2,000 darbo valandų metuose. Taigi kapitonas Edson vien ore buvo praleidęs beveik 15 įstaiigos darbo metų!

Skridimas į Ft. Worth – Dallas vyko normaliai, pilotams gal kiek nuobodokai. Tačiau nuobodulys tų trijų lakūnų nevargino. Jie su profesionalams įprastu igudimu sekė lėktuvo instrumentus, į dienyne žymėjo skridimo duomenis, reguliariai pranešinėjo skridimo koordinates ir, laikas nuo laiko, pareguliuodavo vairus, radijo aparatus, benzino pompų veikimą ar keleivių kabinos temperatūrą. Keleiviams, Deltai ir visai Amerikos oro transporto sistemai šis skridimas buvo užregistruotas Deltos 191 numeriu.

Šios kelionės metu lėktuvą valdė, tai yra – pakilo, įgulai davinėjo nurodymus, vairavo ir turėjo nusileisti – kopilotas Nedder. Tokia jau buvo Deltos tvarka: kelionių metu, du pilotai lėktuvą valdydavo griežtai pamainomis. Tokiu būdu buvo ugdomos lakūnų kvalifikacijos bei patirtis, nė vienam neleidžiant "aprūdyti". Savaime suprantama, lėktuvo kapitonas visada būdavo atsakingas už viską, tačiau ir kapitonas lėktuvą valdydavo pamainomis su kopilotais. Ta pati įgula tuo pačiu lėktuvu buvo paskirta skridimą tęsti iš Ft. Worth – Dallas į Los Angeles. Pagal tvarką antrame kelionės tarpe lėktuvą turėjo valdyti kapitonas.

Iškilus į septynių mylių aukštį, tik truputį už garsą lėčiau skrendantis lėktuvas lyg lenktyniavo su vakaruose bandančia leisti saule. Kadangi lėktuvo greitis buvo beveik lygus žemės sukimuisi, lenktynėse su saule jis beveik neatsiliko.

Fort Worth – Dallas apylinkėje oras žadėjo būti šiek tiek kaprizingas. Nors buvo 100 laipsnių karščio ir drėgna rugpjūčio diena, bet artėjanti šaltesnio oro masė grasino tą ramią vasaros pavakarę sudrumsti. Pilotai jau prieš išskrisdami žinojo, kad prie Ft. Worth – Dallas buvo galima tikėtis staigiai susiformuojančios perkūnijos ir lietaus debesų. Tokie meteorologiniai reiškiniai, aišku, diena iš dienos skraidantiems lakūnams buvo ne naujiena.

Šimto penkiasdešimt mylių atstume nuo skridimo tikslo lakūnai pradėjo leisti. Pagal skridimo planą ir pakeliui gautus nurodymus, į aerouosto erdvę jie turėjo iškristi truputį iš šiaurės pusės. Apskritai, iš rytų atskrendantiems lėktuvams tą dieną buvo paskirtas 17 L nusileidimo takas. Šio tako kryptis buvo iš šiaurės į pietus.

Pradėjus leisti, pilotų kabinoje žymiai padaugėjo darbo. Reikėjo iškristi į aerouostan rikiuojamų lėktuvų eilę, paruošti patį lėktuvą nutūpimui, atidžiai klausytis su sutrumpinimais, greitu stakato perduodamų radijo nurodymų, reikėjo patiems palaikyti radijo ryšius, atidžiau sekti instrumentus, debesis ir visą aerouostą. Artėjant prie žemės, jau tik trijų ar keturių mylių aukštyje, pasitaikantis neramus oras lėktuvą kartais sukrėsdavo, o vėjo gūšiai juos stumdavo iš nuolat reguliuojamo planiravimo tako.

Pro pilotų kabinos langus jau matėsi 35 ar 40 mylių atstume lakūnams gerai pažįstamas, saulės nušvies-

tas aerouostas. Tačiau tarp aerouosto ir Deltos 191 kabojo dar bent du įtartinų debesų kauburiai.

5:52:06 (penktą valandą, 52 minutės ir šešios sekundės) kopilotas pranešė į 17 L taką leisti paskirtų lėktuvų kontrolieriui:

– Delta–vienas–devyni–vienas–sunkus leidžiasi 11,000 pėdų aukštyje. – Prie skridimo numerio jungiamas pažyminis "sunkus" reiškė didelį, daugiau negu 300,000 svarų sveriantį lėktuvą. Skrisdamas toks lėktuvas sukelia stiprius oro verpetus. Už jo tuoj besileidžiantieji kiti turi skristi bent penkių mylių atstume, nes, esant arčiau, verpetai labai mėtė ir krato. Atstumą tarp lėktuvų radaru ir radijo nurodymais kontroliuoja aerouostas.

Už 26 sekundžių atsiliepė rytų ruožo kontrolierius:

– Delta–vienas–devyni–vienas–sunkus: nauja kryptis du–trys–penki.

– Du–trys–penki, – tuoj pat per radiją pakartojo kopilotas ir, atidžiai pažvelgęs pro langą dešinėn, pradėjo lėktuvą sukti pietvakarių link, kompasu matuojama nuo šiaurės 235 laipsnių kryptimi.

5:53:40 vėl pasigirdo kontrolierius:

– Delta–vienas–devyni–vienas–sunkus: leisti iki 7,000 pėdų aukščio.

Dabar pilotų kabinoje buvo tikrinama nusileidimo procedūra. Skridimo inžinierius kurį laiką darbavosi vienas. Jis tikrino elektros ir hidraulikos sistemas ir kitus pagalbinius energijos šaltinius, reikalingus leidžiantis ir tuoj nusileidus. O kopilotas iš kortelės gar-

siai skaitė trumpus nurodymus, į kuriuos reaguodavo ir juos balsu patvirtindavo pagalbininko pareigas šiuo metu einęs lėktuvo kapitonas.

– Kažin ar mus varys per tą debesį kairėje? – užklausė kapitonas, kai jiedu baigė patikrinimą pagal vieną sąrašą.

– Tie lėktuvai priekyje yra naviguojami tiesiai į 17L. Debesys dar jiems netrukdo, – atsiliepė kopilotas.

– Sunku pasakyti, kur tas debesys dar nuslinks.

– Žiūrėsime. Atrodo, kad mums gali tekti per tą kairėje perskristi. – Po kiek laiko kapitonas dar pridūrė:

– Jei oras staiga pasikeis, aš... – čia jo sakinyse nutrūko, nes lėktuvas staiga smuktelėjo žemyn oro duobėn ir visas sugirgždėjo, – ...aš perimsiu nusileidimą... – Iš tikrųjų to sakyti ir nereikėjo, tai buvo tik profesinis mandagumas. Visi žinojo standartinę procedūrą: sunkesnėse aplinkybėse lėktuvą privalo valdyti pats kapitonas.

– Suprantu, – atsakė kopilotas. Skrendant reikėjo visus nurodymus arba patvirtinti arba pakartoti.

– Skrendame, kaip per banguotą skardą, instrumentai šoka džiterbagą, – pastebėjo skridimo inžinierius.

5:53:53, kopilotas:

– Užsparniai, dešimt laipsnių, – pastūmęs rankenėles į priekį, atsakė kapitonas.

– Įjungti nerūkymo užrašus, – savo pareigas tęsė kopilotas.

– Nerūkymas įjungtas, – atsiliepė inžinierius ir, laukdamas sekančio nurodymo, pirštus jau dabar uždėjo ant trijų juodų jungtukų.

– Įjungti nuolatinį degimą motoruose.

– Nuolatinis degimas įjungtas, veikia. – Tas nuolatinis degimas tai buvo antra žvakių grupė, atsargos

dėlei motoruose naudojama kritiškiausiu skridimo metu, būtent kylant ir leidžiantis.

Tuo metu inžinieriaus instrumentų lentoje užsidegė žalia lemputė ir švelniai skambtelėjo skambutis.

– Keleivių kabinoje viskas paruošta nusileidimui,

– Pranešė inžinierius.

5:57:07, kopilotas:

– VHF navigacijos radijas?

– Įjungtas, – atsiliepė kapitonas.

– Motoruose dujų spaudimo santykis?

– 139.

– Greičio stabdžiai?

– Stabdžiai atrakinti.

– Priekinės šviesos?

– Šviesos įjungtos.

– Instrumentų apšvietimas?

– Įjungtas.

– Įsijungti ILS radijo

tinklą. – ILS tai buvo Instrumentais Leidimosi Sistema, standartiniai naudojama naktį ar blogam orui esant. Su ja labai tiksliai, iš aerouosto siunčiamų radijo spindulių pagalba, pilotams reaguojant vien į instrumentus lėktuve, atskrendama iki pat nusileidimo tako pradžios 50 – 70 pėdų aukštyje.

– Patikrinata, skrendame su įjungta ILS.

Per sekančias kelias minutes kontrolieriai liepė lėktuvo greitį sumažinti pradžioje iki 180 mazgų, po to iki 160. Taip pat pilotams buvo nurodyta skristi pietvakarių linkme, pasisukti į vakarus, po to – į šiaurę, vėl į vakarus ir, galų gale, vėl į pietus.

– Pranešimas visiems besileidžiantiems lėktuvams: aerouosto šiaurėje smarkia lyja, – išgirdo įgula per radiją.

– Kad lyja, tai ir radaras aiškiai rodo. Na, čia jau mus ir sukinėjo... Gal visai be reikalo... – suniumėjo kopilotas. – Nusileidimo takas priekyje, užsirakinti ILS tinkle prašau.

– ILS, užsirakinome, – atsiliepė kapitonas.

– Trys kiti lėktuvai mūsų priekyje visai normaliai leidžiasi.

– Skrendame tiesiai į debesį, – pastebėjo inžinierius.

– Tai jau mus išpraus, išpraus, – lyg sau pasakė kapitonas. Pasukęs galvą, jis pakėlė toną: – Tas debesys labai greitai plačiasi...

Kapitono pastaba įgulai buvo visai suprantama. Nusileidimo taką Deltos lėktuvui jau buvo užstojęs gal mylios skersmens debesys, panašus į storo medžio liemenį. Prie žemės jis buvo kiek platesnis, pats liemuo susiaurėjęs, o viršuje buvo susiformavusi lyg vešli viršūnė. Radarų ekranas rodė, kad iš jo smarkiai lijo. Dar (Nukelta į 5 psl.)

Poetas Kornelijus Platelis, Lietuvos Kultūros ir švietimo ministro pavaduotojas, Lietuvos PEN centro pirmininkas, Chicagoje susitinka su kitu poetu iš Lietuvos Julium Keleru (dešinėje) ir lituaniste V. Kelertiene.

Ed. Šulaičio nuotr.

KŪRYBA IR MOKSLAS

KALĖDOS

Miestai išdabinti
tūkstančiais šviesų,
žėresys Kalėdų
širdyse visų...

Žemėje triumfuoja
meilė ir taika,
laimina pasaulį
Kūdikio ranka...

Džiaugsmo spindulėlis,
žvakės ugnyje,
ant eglutės spindi
su viltim nauja...

*Romualdo Kisieliaus
nuotrauką ir eilėraštis*

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

(Atkelta iš 4 psl.)

kelios sekundės ir nusilei-
dimui paruoštas lėktuvas
įnirio į tą juodą debesį.

– Delta–vienas–devyni–
vienas–sunkus, sumažinti
greitį iki 150, perjungti ra-
diją į vienas–du–šeši–penki
–penki bangą, susirišt su
aerouosto bokšto kontrole.

– Vienas–du–šeši–penki
–penki, ačiū už talką mus
manevruojant, – atsiliepė
kopilotas, o kapitonas tuoj
pat perjungė radijo aparatu-
sus.

– Bokštui, čia Delta –vie-
nas –devyni–vienas–sun-
kus, esame lietuje. Mus čia
smagiai plauna.

– Delta–vienas–devyni
–vienas–sunkus, čia aero-
uosto bokštas. Leidimas
tūpti 17L, vėjas nulis–devy-
ni–nulis, penki mazgai, su

gūsiais iki penkiolikos. –
Šis pranešimas reiškė, kad
nusileisti leidimą aerouostas
davė, kad leidžiamasi pen-
kių iki 15 mazgų stiprumo
vėjuje iš kairės.

– Važiuklę nuleist, –
sukomandavo kopilotas.

– Nuleista ir užrakinta,
visos šviesos žalios.

– Užsparniai, 33 laips-
nius.

– Trisdešimt trys laips-
niai, žalios šviesos.

Balio Gaidžiūno pastaba apie Bernelių Mišias

Daug metų nuėjo už vakaro ribos. O pirmąsias vaikys-
tės Bernelių mišias tebeatsimenu. Šalta, žvaigždėta naktis.
Mes, visi šeši vaikai, vienas prie kito prisiglaudę, dviejų ark-
lių rogėse, skubame į Bernelių mišias.

Tai mūsų sesers, šeimos švenčių ir pramogų išradingos
vadovės naujas sumanymas, kad visi drauge pasimelstume,
nes jau tada aušo Lietuvos nepriklausomybės aušra. Tėvų
namai tos aušros džiaugsmo jau buvo stipriai paliesti.

– Ei, žaibuoja ten, – šūk-
telėjo inžinierius.

– Kur? Kur? – nuo instru-
mentų galvas pakėlė abu pi-
lotai, nes lėktuvams galiojo
griežta taisyklė vengti arti
esančio žaibavimo.

– Priekyje, truputį į kai-
rę, – atsiliepė inžinierius,
bet abiejų pilotų dėmesys
jau buvo kitur: nuo besi-
keičiančio vėjo staiga pradė-
jo smarkiai kristi lėktuvo
greitis ore.

– Žiūrėk, sek greitį! Tik
laikyk šitą greitį!

– Baisiai šokinėja instru-
mentai...

6:05:05, kapitonas:

– Esame tūkstančio pėdų
aukštyje.

– Kas čia su tuo greičiu,
rei-kia daugiau jėgos!

Lėktuvas šiuo metu siūb-
telėjo į viršų, pasviro ir bu-
vo smarkokai pastumtas į
šoną. Šalia šių mėtų visą
lėktuvą dar smarkiai kratė.

– Trauk vairus, kelk į vir-
šų! Daugiau jėgos, varyk
visus motorus iki pakilimo
spaudimo!

Dabar, per aiškiai girdi-
mą lietaus plakimą, garsiau
sustaugė motorai ir lėktu-
vas, lyg irklais pastūmėtas
laivelis, pakilo truputį aukš-
tyn, stabilizavosi.

– Vyručiai, perskridom
vėjo kaminą! – švilptelėjo
kapitonas. – Gera, kad bu-
vome tūkstantyje pėdų.

– Arni, pranešk bokštui
apie kaminą! Aš koreguoju
ILS. Sumažinti greitį iki
150... Esame leidimosi fi-
nale!

– Viskas stebėtinai gerai,
artėjame prie nusileidimo
tako, tuoj bus matyt... 600
pėdų, 150 greitis, – raporta-
vo kapitonas.

– Kas čia, velnias, su tuo
greičiu? Kodėl vėl smun-
kam žemyn? Duok jėgos,
motorams jėgos, greitai!
trauk į viršų vairus! Aš pe-
rimu valdymą!

– 110 mažgų, 400 pėdų,
mes krentam!

Čia pat pradėjo smarkiai
vibruoti pilotų vairai, o kabi-
noje automatiškai įsijungė
įsakmiai, vyrišku balsu kar-
tojamas įsakymas:

– Reikia kilti, pavojus!
Reikia kilti, pavojus!... Da-
bar jau ir visas lėktuvas vi-
bravo, kaip drebulio krečia-
mas ligonis.

(Bus daugiau)

IŠTIEST PER VISĄ LIETUVOS PADANGĘ

Prasideda Bernelių mišios...

Prisimenam saulėtekį ir painų kelią,
Ir džiaugsmo trupinį lig debesų iškeltą,
Ir pirmą vaiko potėrį, ir meilę,
Ir kaimo kryžių vainiku perjuostą,
Ir atėjūno rankomis grubiai perskeltą.

Prisimenam motulės lino staldengtę,
Paklotą šieną – brangų Kūčių stalą,
Kalbėtą maldą sekant tėvo žodį,
Laužytą plotkelę su sese ir broliu,
Ir tvarto gyvulius ir jų kalbas tą naktį,
Sniegu išpuoštą žemę, žvaigždėtą dangų.
Prisimenam tikrovę tą brangiausią
Ir gauduly akis ranka pridengiam.

Reikėtų rožinį, kurį kelionėj nešam,
Ištiest per visą Lietuvos padangę –
Nuo Vilniaus katedros lig Baltijos krantų,
Ir nuo Suvalkų iki latvių žemės –
Tegu pritrūksta karoliukams vietos
Suvert kančios vinim,
Karų gaisrais kankintam žmogui,
Vergijos ašarom sūriom.

Vargus ir sielvartus

Prieš Viešpaties akis iškėlę,
Ir nuodėmes, ir silpnybes po kojomis sudėję,
Vilties ugnis iš naujo kuriam,
Su kunigu drauge persižegnojam,
Ir – Viešpatie, pasigailėk! – visi kartojam.

BERNELIŲ MIŠIŲ UŽSKLANDA

Tavasis laiškas, po svetimus kraštus klajojęs,
Dabar ant mano stalo guli.

Jis tavo lūpom kalba, tavo akim jis žiūri
Ir tavo paskutinį žodį man kartoja:

"Sunki šiaurės diena jau baigias,
Išmes į lauką, kad ledu pavirsčiau.
Nuolat drebu iš praradimo skausmo
Ir jį ieškau tėviškės dangaus jį prisišaukti.

"Kai sėsitės prie Kūčių stalo sukalbėti maldą
Ar Bernelių naktį gerbsim Atpirkėją,
Aš būsiu su jumis, į jūsų tarpą atsisėsiu,
Jaunystės gražią pasaką minėsiu –
Pavasariais upelio pievose rinkau purienas,
Vasarom priskynus rožių ar margų jurginų,
O rudenį spalvingų astrų puokštes
Nešdavau ir merkdavau prie kiemo vartų,
Kad į namus sugrįžt visiems padėtų Dievas.
O atsitiko... Tu gerai žinai kas atsitiko –
Tenai nebėra mūsų giminės nė vieno...

"Gal tu vienintėlis kada ten grįši,
Dar bus miškuos žalių eglių šakelių,
Padėk toj vietoj, kur stovėjo kryžius,
Kur mūsų vaikščioti takai – takeliai".

Iš

*Balio Gaidžiūno
"Bernelių Mišios"*

LIETUVOS AMBASADORIAUS JAV STASIO LOZORAIČIO ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS

1. Kokia buvo Pasiuntinybės svarba okupacijos metais?

– Ji buvo didelė, nes Pasiuntinybė juk visad liko mūsų nepriklausomos valstybės simboliu. Jos tikslas buvo nuolat vakarams priminti lietuvių tautos kančias, neteisėtą okupaciją, ko vas prieš sovietus ir nacių, informuoti apie padėtį.

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba, kurios sudėtyje buvo Pasiuntinybė Washingtone, iki 1954 metų turėjo taipgi palaikyti ryšius su aktyviaja rezistencija ir ją įtikinti, jog yra atėjęs laikas padėti ginklus, taupyti jaunas gyvybes ir pereiti į tyliąją rezistenciją.

2. Kokios buvo darbo sąlygos?

– Būti Lietuvos diplomatu buvo nepaprastai sunku. Niekas juk netikėjo, kad Lietuva bus vėl laisva. Mažai kas padėdavo, mažai kas paspausdavo ranką ir nusišypsodavo. Vienas kitas lietuvis turbūt irgi abejodavo Diplomatinės Tarnybos akcijos tikslingumu. Juk ne apie visus žygius buvo galima kalbėti ar rašyti spaudoje. Aš labai gerbiu savo kolegas, kurie išlaikė ilgų metų sunkų psichologinį spaudimą ir nepalūžo.

3. Kaip Jūs pradėjote savo darbą, atvykęs Washingtonan?

– Mano pirmasis tikslas buvo atidaryti pasiuntinybę galimai didesniai lietuvių skaičiui ir padaryti iš jos bendrus namus, kuriuose kiekvienas galėtų rasti tai ko jis nori: lietuviai padrąsinimo, dvasinės, politinės paramos. Amerikiečiai – informacijų, kontaktų su mūsų tautiečiais, su mūsų kraštu. Reikėjo ieškoti kontaktų su spaudos žmonėmis, su įvairiomis amerikiečių organizacijomis. Turiu pasakyti, kad man iš pat pradžių labai padėjo Amerikos lietuviai, visad pasirošę dirbti, veikti, paremti. Kai atėjo istorinės dienos, kada atstatėm savo valstybės suverenumą ir nepriklausomybę, kovojome jau ne vieni. Turėjome aiškią amerikiečių spaudos ir žmonių paramą. Tai buvo didelis visos lietuvių tautos nuopelnas. Dabar viskas kas buvo pergyventa, matyta, dėl ko buvo kentėta, visa tai yra istorija. Aš jaučiu, kad buvo tikrai verta būti tos istorijos dalele.

Noriu priminti, kad tam tikru momentu "Wall Street Journal" išspausdino straipsnį, pažymėdamas, kad pati karščiausia vieta Washing-

Nuotraukoje Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirm. Vytautas Landsbergis ir Lietuvos Ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis.

tono šešioliktoje gatvėje yra Lietuvos Pasiuntinybė. Kitą dieną turėjau kokias dešimt televizijų prie durų. Nežinojau, kad ateis dienos, kada viso pasaulio televizijos prašys pasikalbėjimų.

4. Ką reiškia Pasiuntinybės pakėlimas į Ambasados rangą?

– Reiškia, kad mūsų garbingoji įstaiga dabar protokolo atžvilgiu yra visai lygi kitoms diplomatinėms misijoms. Darbo atžvilgiu reikia lai galėjo ir nesikeisti. Tačiau pilna mūsų valstybės nepriklausomybė reiškia, kad reikia rūpintis prekyba, vizomis, įvairių oficialių asmenų kelionėmis, svečių iš Lietuvos priėmimu. Reikia svečiams parūpinti pasimatymus su amerikiečiais politikais, su įstaigomis, kongresu ir t.t. Turbūt, kad nėra nei vieno aukštesnio Lietuvos valstybės vyro ar politiko, mokslininko, kuris nebūtų buvęs Pasiuntinybėje. Visiems atvažiuojantiems, pa sirodo, Pasiuntinybės applan kymas yra svarbus pergyvenimas. Kai kuriems ruošiami mažesni ar didesni priėmimai. Į pačius didžiausius yra kviečiami keturi šimtai svečių. Mūsų svečių knyga šiais metais jau turi apie 4000 parašų.

5. Kiek asmenų dirba dabar Ambasadoje?

– Sunku pasakyti, nes turiu nemažai savanorių, kurie padeda neprašydami užmokesčio. Taigi, skaičius kartais didėja, kartais mažėja. Dabar yra apie 8 asmenys, tačiau šį skaičių tikrai galėtume dar padidinti.

6. Neseniai Lietuva buvo

priimta į Jungtines Tautas. Ką Jūs galvojote kai pakilo Lietuvos trispalvė?

– Prisipažinsiu, kad šalia didelio džiaugsmo turėjau ir kitokių jausmų. Galvojau, kaip mažai mums per paskutinius penkiasdešimt metų padėjo Jungtinės Tautos. Kaip mažai jos padėjo vengrams, čekoslovakams ir kitoms persekiotoms tautoms. Tą didžiulę organizaciją reikia reformuoti, kad ji galėtų (ir aišku norėtų) efektingai apginti skriaudžiamųjų teises.

7. Lietuviai dabar joje turi balsą, taigi gali veikti kitų tautų labui.

– Taip, turime balsą. Nors ir vieną, bet tai yra nepaprastai svarbu. Tikrai reikės šiek tiek laiko kol mes susipažinsime su visa Jungtinių Tautų Organizacijos struktūra ir mokėsime ją pasinaudoti. Mokėsime ją išnaudoti. Ir Mūsų Užsienio Reikalų ministerija turės taip susiorganizuoti, kad ji galėtų labai greit duoti atitinkamas instrukcijas mūsų mi

sijai New York'e kaip tam tikru klausimu balsuoti.

8. Kaip išsilaiko Ambasada Washingtone ir Misija prie Jungtinių Tautų?

– Ilgus metus visa Diplomatinė Tarnyba buvo išlaikoma naudojant kuklius valstybinius resursus. Tačiau, tie resursai po maždaug 40 metų baigėsi. Buvo galvota kaip išspręsti šią problemą. Pagaliau, Valstybės Departamentui pasiūlus, latviai sutiko suteikti nedidelę paskolą, kuri leistų mūsų likusioms misijoms toliau veikti.

9. O dabar?

– Siems metams buvo paskirta žymiai mažesnė suma ir buvo duotas išspėjimas, kad toliau tų subsidijų latviai nebegalės duoti.

Štai kodėl teko kreiptis į visuomenę ir prašyti jos paramos. Mūsų diplomatų padėtis buvo sunkesnė negu, sakykim, latvių todėl, kad mes turėjome daug daugiau diplomatinę bei konsulari-

nių atstovybių visame pasaulyje.

10. Ar Lietuvos vyriausybė galės finansuoti ambasadą ir misiją?

– Sekančiais metais vargu. Dabar atsidaro nemažai naujų įstaigų. Jų išlaikymas, ypač vakarų Europoje, yra nepaprastai brangus. Reikės kelių milijonų dolerių, kurių Lietuva bent dabar neturi.

Štai kodėl, dar ir dabar kreipiamės į Amerikos lietuvių ir prašome jų paramos. Jų atsakymas į mano prašymus yra nepaprastai jaudinantis. Neatsisako paremti net ir tie lietuviai, kuriems kiekvienas doleris yra reikalingas. Esame gavę ir didelių aukų. Padėjo beveik visos mūsų organizacijos, labai pasidarbavo kaip visad Vyčiai. Tautos Fondas pažadėjo duoti stambesnę sumą. Žodžiu, esu optimistas.

11. Kaip ilgai jums reikės paramos?

– Manau, kad turime išlaikyti 1992 metus. Aš tikiuosi, kad visuomenė ir toliau supras ambasados reikšmę, matys labai konkrečius bei naudingus jos darbus. Įsitikins, kad ambasada dirba ir Amerikos lietuviams naudingą darbą. Noriu taipgi pažymėti, kad pinigais nesišvaistom. Manau, kad mažai yra tokių misijų, kurios taip daug padaro su paliginamai maža pinigų suma.

Mūsų valstybė yra reikalinga įvairiopo paramos. Visi kartu stengsimės jai duoti visa tai kas stiprina demokratiją, nepriklausomybę ir aišku jos gyventojų ekonominę padėtį. Žodžiu, darbas dar nepasibaigė. Jis tikrai pasikeitė ir kartais atrodo sunkus. Ištiesdami ranką ambasadai, lietuviai tiesia ranką savo krašto ateičiai.

SIUNČIU SAVO AUKĄ LIETUVOS AMBASADOS IŠLAIKYMAI IR DARBAMS:

(AUKOS NERA "TAX-DEDUCTIBLE")

☐ ASMENIŠKU ČEKIU - SUMOJE \$ _____
(Čekiai išrašomi - "Lithuanian Embassy")

☐ KREDITO KORTELĖS ATSKVĖČIAVIMU PER (12) MĖNESIŲ: ☐ VISA ☐ MASTERCARD
(Credit card deduction for (12) twelve months as checked)

KORTELĖS NUMERIS:
(Credit card number)

BAIGIAMOJI DATA:
(Expiration date)

☐ \$10 / MONTH

☐ \$25 / MONTH

☐ \$50 / MONTH

☐ \$100 / MONTH

☐ OTHER \$ _____

VARDAS, PAVARDĖ:
(First name, Last name)

ADRESAS:
(Address)

PARAŠAS:
(Signature)

DATA:
(Date)

SIUNTIMO ADRESAS:
(Mail to)

Embassy of Lithuania
2622 16th St., NW, Washington, DC 20009

DI-1

KAS PARUOŠĖ SAUSĮ IR MEDININKUS

Lapkričio viduryje "Lietuvos Aido" dienraštyje buvo atspausintas "Kas paruošė Sausį ir Medininkus". Jį spaudina me Dirvos skaitytojų dėmesiui.

Red.

Dabar jau žinoma, jog pučas Maskvoje KGB pradėtas ruošti praeitų metų gruodį. To mėnesio 20 d. E. Ševerdnadzė perspėjo dėl galimo diktatūros įvedimo. Bet pučistai pasirodė apdairūs. Jie nutarė pradėti, bet nuo vienos nedidelės respublikos. Pasirinko Lietuvą.

Kodėl?

Todėl, kad čia, Maskvoje, subrendo įsitikinimas, jog Lietuvos vadovybė yra suskilusi: Vyriausybė dabar kovoja su Parlamentu. Tauta taip pat yra neva suskaldyta: pusė palaiko vyriausybę, kita pusė – Parlamento vadovus. Vadinasi, valstybė yra labai susilpnėjusi: pakanka pastūmėti, ir sugrius.

Kas subrandino šią apgaulingą oficialiosios Maskvos nuostatą?

Kertinį akmenį po ją padėjo tie, sakyčiau, trisdešimt Vilniaus komisarų, kurie liepos 31-ąją paskelbė "nepriklausomoje" "Respublikoje" tą "netyra širdimi" parašytą ir tiesiog prisodrintą makiavelizmo "Kreipimąsi į Lietuvos žmones".

Dabar net aklas regi, jog nė vienas iš trijų priekaištų Aukščiausieji Tarybai, pareikštų šiame rašinyje – neva ji žlugdo Vyriausybės veiklą, vilkina derybas su SSSR, priima įstatymus, neįvertindama viešosios nuomonės, – nepasitvirtino. Reikia suprasti, kad tai buvo – šmeižtas. Bet svarbiausia ne tai. Norint ar nenorint buvo pasiektas kitas tikslas: duota Lietuvos priešams dingstis įrodinėti, jog visuomenė yra politiškai susiskaldžiusi juolab, kad rugpjūčio 20 d. "Izvestijose" pasirodė platus pokalbis su K. Prunskiene, kuri patvirtino, jog ją iš tikrųjų nori pašalinti iš pareigų, bet "tauta...palaiko mus".

Taip vertindamas situaciją Lietuvoje imperijos centras įvažiavo į gruodį. Ypatingas dėmesys į Lietuvą buvo atkreiptas ir pačioje mėnesio pabaigoje. Kodėl? Pacituosiu LTSR kegebistą Nr.2 S. Capliną: "Trisdešimtąją, regis, gruodžio, pas Landsbergį atėjo Lietuvos inteligentijos 10-12 žmonių delegacija. Jie jam pasakė, kad santykiuose su centru jis perlenkia lazda: dabar dar nereikia išeiti iš Sąjungos, kolūkiai nepatenkinti, nes juos nori išardyti, liaudis pasipiktinusi sprendimu

grąžinti buvusiems savininkams pastatus, kurie priklausė privatiems asmenims iki Tarybų valdžios įvedimo Lietuvoje, ir t.t. Šitie inteligentai taip ir išėjo nieko nepešę. O situacija ir toliau aštrėjo, augo įtampa" ("Izvestijos", 1991.10.17).

Kokie tai buvo "inteligentai"? Jų pavardes (jei tik jos neatsiras KGB agentūros sąrašuose) taip pat reiktų paminėti, nes, man regis, kaip tik šis pranešimas Kriučkovui ir nulėmė pastarojo sprendimą pradėti nuo Lietuvos.

Sausio 4 d. Jazovas išleisdžia šifrogramą Nr. 312 – panaudoti desantininkus... imant jaunuolius į kariuomenę.

Sausio 7 d. Prunskienės –Brazausko–Ozolo vyriausybė kelia kainas – priešingai parlamento (kuris "žlugdo jos darbą") gruodžio 29 d. pareiškimai valiai.

Tą pačią dieną į Vilnių atskrenda Jazovo pavaduotojas ekstremaliųjų situacijų "klausimais" generolas pulkininkas Ačalovas. Jis šiaurės miestelyje užima divizijos vado kabinetą ir paruošia operacijos (pučo) planą.

Sausio 8 d. į Vilnių atskraidinama Pskovo desantininkų divizija.

Sausio 9 d. K. Prunskienė atbilda į Maskvą pas Gorbačiovą. Atkakliai prašo ją priimti, "nes jau šiandien mane gali atleisti iš darbo" (tartum ji tarnauja ne Lietuvos žmonėms, o Gorbačioviui).

Į Vilnių atskrenda du "ypatingieji" generolai: Fedosejevas (KGB konstitucinės santvarkos gynimo sky-

riaus viršininkas) ir Kolganovas (Gynybos ministerijos karinės kontržvalgybos viršininkas).

Sausio 10 d. į Maskvą atsibeldžia Burokevičiaus komanda, o į Vilnių – "Žmogus be skrupulų" – Jazovo pavaduotojas generolas pulkininkas Varenikovas. Iš Mozambiko skubiai išskviečiamas buvęs LTSR MT pirmininkas Sakalauskas.

Sausio 11 d.: specreisu atskraidinama brigada "Alfa" –50–70 žmonių "kurių kulka neima" (bet vieną – leitenantą Šackich – vis tik paėmė). Apsistoja šiaurės miestelyje.

Tą pačią dieną paskelbiama, jog sudaromas NGK.

Įvyksta pasitarimas, kuriame, be nurodytųjų kariškių, dalyvauja Burokevičius, Naudžiūnas ir Jermalavičius. Svarstomas klausimas, kiek bus aukų. Jazovas iš Maskvos reikalauja, kad būtų kuo mažiausiai, Varenikovas aukomis nesidomi. Praneša Jazovui, kad bus tik "keletas".

Pradeda.

Užėmę telecentrą, laukia Gorbačiovo įsako dėl prezidentinio valdymo įvedimo Lietuvoje. O jo vis nėra ir nėra. Mano versija: Jazovas Gorbačioviui raportuoja, kad aukų daug, o jeigu bus puolamas parlamentas, tai bus mėsma. Nutaria operaciją nutraukti. Gorbačiovas pasakė, kad jis apie įvykius Vilniuje sužinojo tik rytą. (Ką dabar pasakys Jazovas: Ar tai nekvepia impičmentu?)

Maskvoje tą naktį suprato: lietuvių tauta, pasirodo, nėra nei susiskaldžiusi, nei silpna, nei – ką čia apie tai ir kalbėti – baili! Politinė koncepcija, kuria buvo grindžiama karinė akcija aki-

Linkime džiaugsmo ir ramybės Kalėdų švenčių proga. Naujieji Metai tegul atneša viską kas tik geriausio.

Angelė ir Vytautas Staškai

Mielus draugus ir pažįstamus sveikiname Švenčių proga.

Rima ir Aleksandras Petrauskiai

vaizdžiai nepasitvirtino. Bet kas dėl to kaltas? Juk nei latviai, nei estai nerašinėjo šmeižikiškų kreipimųsi į savo žmones (jau nekalbant apie galimas tokių rašinių netiesiogines pasekmes, kurios mūsų atžvilgiu pasirodė svarbiausios). Jų vyriausybės nevykdė kainodarinių akcijų, kurioms parlamentai nepritarė. Jų vyriausybių "galvos" nevažinėjo į Maskvą skųstis Gorbačioviui.

Visas šitas, atsiprašau, mėšlas – tai lietuvių menas.

Šiandien neokomunistinės jėgos Lietuvoje susibūrė į Ateities forumą, o jų lyderiai – Brazauskas ir Prunskienė, kurie, mano manymu, yra ne tik morališkai atsakingi dėl sausio įvykių, elgiasi taip, tarsi nieko tokio neatsitiko. Jiems pakenka sąžinės vėl brautis į tautos vadus.

...Kadangi "dideliam pučui", kaip jau kalbėjome, buvo pradėta ruošti praeitų metų gruodį, tai "mažasis pučas" nepavykęs Vilniuje, buvo įpintas į bendrą antikonstitucinio sumanymo kontekstą. Buvo palikta tokia padėtis, kad būtų galima be ypatingų kliūčių pratęsti tada, kai prasidės "didelis pučas". Išgamos iš LKP buvo nuraminti: tai tik pradžia. Pas juos pabuvojo Šeninas ir Manajenkovas, reikia manyti, atliko "aiškinamąjį darbą". Iš visko mato, kad liepos pabaigoje prasidėjo konkreti pučo pasiruošimo stadija. Kriučkovui reikėjo "surišti kraują" Pugo ir Jazovo žinybas. Reikėjo grynai banditiškos akcijos. Logiškai manant, išeina, kad auka turėjo būti iš Lietuvos: čia nereikėjo nieko pradėti iš naujo, pakako pratęsti tai, kas buvo sušiję.

Medininkai pagal pateiktą spaudoje versiją buvo kolektyvinis trijų represinių žinybų darbas: kariškiai iš specbrigados, paruoštos vyk-

dyti teroristines akcijas užsienyje, perrengti OMONo uniformą ir imituodami pastarojo manieras, gan profesionaliai ir šaltakraujiškai įvykdė pačią niekšišiausią žudynę Europos pokario istorijoje.

Bet tai tik versija – ir ne mano. Man rūpi parodyti, jog pučininkai, kankindami Lietuvą, paruošė savo pralaimėjimą rugpjūtyje Maskvoje. Lietuvoje jie ir eksperimentavo ir treniravosi – viskas buvo taip, bet, patys to nepastebėdami, dar labiau negu save, išmiklino Sovietų Sąjungos demokratų.

Rugpjūčio 19-21 d. stovėjau prie Baltųjų rūmų, tai nuolat girdėjau: "Vilniuje buvo taip", "lietuviai darė šitaip" ir pan. Besidalijant į dešimties ir šimtines šių eilučių autorių iš pradžių neėmė dėl amžiaus į rikiuotę bet kai sužinojo, kad esu lietuvis, tai padarė išimtį.

Ir dar viena verta dėmesio aplinkybė. Lietuva buvo vienintelė valstybė, kurios vadovas jau pačioje rugpjūčio pradžioje perspėjo dėl pučo Maskvoje. Kalbėdamas per TV apie Medininkus, V. Landsbergis suabejojo: ar tik nėra paruoštas maištas "Sąjungos mastu"? Pakanka pastebėti, kad prie tos pačios išvados CŽV priėjo tik rugpjūčio 17, bet... – Bushas jais nepatikėjo.

Matome, buvo lietuviai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai prisidėjo prie Sausio ir Medininkų tragedijos paruošimo, bet visa lietuvių tauta gan svariai prisidėjo prie pučo pralaimėjimo Maskvoje.

Algimantas Lebedinskas
Maskva

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Visiems
esantiems ir būsimiems klientams
gerų Šv. Kalėdų ir 1992 metų!

VILLA ROSA PIZZA

853 E. 185 ST.

Tel. 486-5545

Visus sveikinam su Šventėm!

ABC GLASS • CONTRACTORS INC.

Phone 486-5664

17960 Lakeshore Blvd. Cleveland, Ohio 44119

Jack J. Hribar Joseph P. Hribar

24 HOURS BOARD UP SERVICE

CALL 486-5664

*Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikiname draugus ir
pažįstamus, o taip pat
DIRVOS vadovybę ir
bendradarbius.*

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

*Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikinu gimines, draugus ir
pažįstamus, linkiu laimingų švenčių ir
didžiausio turto – sveikatos*

*O. Daskevičienė,
Chicago*

*Linksmų Šv. Kalėdų,
laimingų 1992 metų
linkime visiems draugams, kolegoms
ir pažįstamiems.*

*Ona ir Jonas Vengriai
Osterville, Cape Cod*

*Širdingiausiai sveikiname visus
savo giminaičius ir bičiulius
Šv. Kalėdų proga.
Taip pat širdingiausiai linkime jiems visiems
laimingų ir sveikiausių Naujų Metų.
Vietoje šventiškų atviručių aukojame lietuviškai
spaudai.
Juozė ir Jonas Daugėlai
Florida*

*Švenčių proga sveikiname
Skuodiškius, išsisklaidžiusius
po platų pasaulį.
Linkėjimai, Naujuose Metuose, pasimatyti
laisvoje Lietuvoje, SKUODE!*

R. ir K. Ražauskai

PATRIA

794 East 185 St. Cleveland, OH. 44119
Tel. 531-6720

*Gero maisto ir gražių dovanų prekyba
sveikina visus savo klientus ir linki gerų
Kalėdų Švenčių ir
laimingų 1992 metų.*

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

3001 W. 59th Street • Chicago, IL 60629 • (312) 471-3900

Santrumpos: atm.įn.=atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio=aukotojas, įm.=įmokėjo,
asm.=asmuo, suma po pavardės=įnašų iš viso.

1991 m. rugsėjo mėn.

1 X \$5	X, \$2,555.
1 X \$10	Styga Zenonas atm. įn., \$10.
1 X \$20	Ivaškienė Ona atm.įn., \$3,080.
1 X \$40	Bajalienė Angelė atm.įn: Vytautas Kutkus, \$180.
6 X \$100	Anužis Petras atm.: Banevičiai A.ir V., \$500; Balsys Vladas atm.įn.: Balsiai Albina, Liucijus ir Raymondas, \$125; Gobienė Kazimiera, \$100; Jasas Adomas P. ir Zuzana (mirusi), \$1,204; Mc Coy Allen, \$100; Slavinskai Eugenijus ir Irena, \$200.
1 X \$120	Jonaitis Juozas atm.įn.: Baniukaitis V. ir N. \$40, Lekutis Pr. \$25 ir 4 kt. asm.
1 X \$150	Kazickas dr. Juozas ir Aleksandra, jų 50 m. vedybų proga įm. M. M. O'Block,
2 X \$200	Materas Eduardas atm.įn.: Materas Juozas, \$2,000; Paskus Raymond, \$450.
1 X \$300	Daržinskis Stasys ir Ona, \$800.
1 X \$335	Genienė Vilhelmina atm.įn.: Gvildys J. ir W. \$40, Miklas H. ir I. \$35, Baleišis Antanina \$25, Jokubauskas St.ir P. \$25 ir 10 kt. asm., \$635.
1 X \$350	Tonkūnas Mykolas atm.įn.: Lietuvos nepriklausomybės atstatymo proga įm. Rudaitienė Ritonė \$350, \$1,000.
1 X \$400	Daugirdas Jonas ir Ona, \$600.
4 X \$500	Lietuvos savanorio Fulgento Janonio ir žmonos Marijos Šticipendijų Fondas, \$29,000; Simanas Vacys, \$3,100; Vitkus Juozas atm.įn.: 5-tų mirties metinių proga įm. Vitkuvienė Apolonija, \$1,550; Vitkuvienė Antanavičiūtė Apolonija, \$500.
2 X \$800	Materas Juozas, \$3,000; Saulis Algirdas ir Aušra, \$1,000.
4 X \$1,000	Bacevičius Alfonsas ir Hilda, \$1,000; Lietuvių Muzikos Šventės Rengimo Komitetas, \$1,000; Liorentas Jonas atm. pagal jo valią įm. Kasis Ina, \$2,550; Pučius Mečys, testamentinis palikimas, \$2,450.
2 X \$2,500	Jablonskis dr. Konstantinas, \$9,000; Ruibys kun. dr. Kazimieras atm.įn.: Daržinskis Stasys ir Ona, \$2,500.
1 X \$15,620	Jašinskas Jurgis, testamentinis palikimas, \$15,620.
I š v i s o \$30,950	

1991 m. spalio mėn.

2 X \$10	Palionienė Sofija, \$195; Vaitkevičius Stasys, \$200.
2 X \$20	Bulkaitis Viktoras, \$270; Paliokas Fredas atm.įn., \$20.
3 X \$25	Daukantas Bladas ir Zuzana, \$675; Sarauskas Alphonse J. \$150; Vydas Emilija atm.įn.: įm. bendradarbiai, \$47.
1 X \$30	Grinis dr. Gedas Marius, \$140.
8 X \$50	Chainas Viktoras, \$850; Krasauskas kun. Rapolas, \$275; Petravičienė Lidiija, \$320; Prunskis dr. Jonas V., \$150; Puzinas dail.Povilas atm.įn.: Puzinas Austra, \$1,000; Statulevičius Albinas atm.įn.: Baltutis Vyt. ir Ona, \$50; Tonkūnas Mykolas atm.įn.: Widman G. ir R., \$1,050; Vaičeliūnienė Kazimiera, \$520.
46 X \$100	Bobinienė Konstancija atm.įn.: Bobinas Feliksas ir Janina, \$1,000; Bružienė Elena atm.įn.: Bobinas Feliksas ir Janina, \$1,000; Černius Kazys ir Filomena, \$4,500; Černius Rimas, \$1,600; Čižikas Balys atm.įn.: Čižikaitė Bronė, \$2,500; Dailidė Bronius atm.įn.: Dailidė Vytautas ir Joana, \$1,850; Dapkus Petras ir Ilona, \$400; Dirgėla Ona atm.: Dirgėla Adolfas, \$200; Doveinis Juozas ir Danutė, \$350; Dranginis kun. Antanas atm.įn.: įm. Baltimorės Lietuvių Dainos Choras, \$110; Galdikas Antanas ir Filomena, \$2,000; Gary Simon P. ir Betty L., \$300; Gečienė Saulė atm.įn.: Gečas Alfonsas, \$400; Gramas Raimundas ir Rita, \$400; Jakštas prof. dr. Juozas atm.įn.: Jakštas dr. Wilhelmine, \$230; Jonynas Kazimieras atm.įn.: Pukštys Romas ir Rasa, \$100; X, \$1,300; Kliorys Konstantinas ir Marija atm.įn.: Kliorys Petras ir Jadvyga, \$100; Kriščiūnas Antanas ir Veronika, \$1,000; Lazauskas Vincas atm.įn.: Stončienė Izabelė, \$200; Lesniauskas Viktoras ir Milda (mirusi), \$600; Liaugaudas Pranas atm.įn.: Liaugaudienė Eugenija, \$625; L.S.S.T. Romo Kalantos Šaulių Kuopa, \$750; Merkys Raimundas atm.įn.: Merkienė Janina, \$400; Pakštas Pranas atm.įn.: Pakštienė Bronė, \$400; Plenys Kazimieras atm.įn.: Plenienė Sofija, \$1,750; X, \$2,100; Remienė Marija, \$2,400; Rindzevičius Motiejus ir Jadvyga atm.įn.: Kliorys Petras ir Jadvyga, \$100; Rožanskas Kazys, \$100; Rušėnas Adomas atm.įn.: Rušėnienė Ona, \$1,100; Rūta Tadas, \$1,000; Šakių Šaulių Ugniagesių Komandos Vadovybės atm.įn.: Vilinskas Stasys, \$100; Šimutis dr. Leonardas ir Zita, \$400; Smilgienė Julija, \$300; Spurgio partizano Vlado atm.įn.: Lauraitis Alf as ir Antanina, \$200; Stončius Pijus atm.įn.: Stončienė Izabelė, \$100; Strazdas Vytautas atm.: Strazdienė Lidiija, \$200; Stukas Donald ir Leonida, \$200; Šulaitis Alfonsas atm.: Šulaitienė Anelė, \$500; Sužiedėlis Vytautas A., \$300; Val Vito ir Regina, \$100; Vanagūnas dr. Arvydas, \$200; Virsila Frank P., \$100; Vyšniauskas Jonas, \$700; Žolynas Kostas ir Ona, \$400.
16 X \$200	Ambrozaitis dr. Kazys ir Marija, \$7,330; Apeikis Vytautas ir Nelė, \$1,000; Bartosevičius Eugenijus atm.įn.: Bartosevičius Eugenija, \$3,700; Dėdinas Jonas atm.įn.: Dėdinas dr. Justinas, \$2,200; Dočkus Kostas ir Jadvyga, \$1,300; Grigaliūnas Raimundas, \$600; Hartfordo Skaučių Šatrijos Vietininkija, \$200; Jasas Adomas ir Zuzana (mirusi), \$1,404; Kankus Leonas ir Stasė, \$1,700; Majauskas Kazys ir Elena, \$800; Ostis Algirdas ir Regina, \$1,300; Pabrėža Aleksas ir Aleksandra, \$2,600; Ročkuvienė Marija, \$1,500; Tamkutonis Gerald C., \$2,000; Velža Vladas ir Eleonora, \$2,301; Vilutis Edvardas atm.įn.: Vilutienė Marija, \$500.
3 X \$250	Bankauskas Česlovas, \$1,350; Vidūnas Jonas ir Marija, \$500; Žitkus Pranas atm. 4-tų mirties metinių proga Žitkuvienė Janina, \$2,150.
1 X \$265	Shatas Stasė V. atm.: įm. 22 asm., \$1,465.
8 X \$300	Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugija, \$900; Jadviršis Petras, \$1,000; Kairienė Liucija atm.įn.: Kairytė Irena, \$2,100; X, \$1,500; Krut as Bronius ir Anelė, \$2,800; Paliulis Juozas ir Jadvyga, \$1,000; Paronienė

KĄ GALIME DUOTI KRAŠTUI, KURIS ATGAVO SAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ ?

Šios šv. Kalėdos Lietuvoje bus ypatingai džiaugsmingos, švenčiamos su dideliu dėkingumu ir pasididžiavimu, kad lietuvių tauta iškovojė savo kraštui laisvę ir nepriklausomybę. Visame pasaulyje išsibarstę lietuviai 50 metų nenuilstamai priešinosi jų Tėvynėje primestam komunistiniam režimui. 50 metų trukusi atkakli lietuvių tautos kova už laisvę ir demokratiją didžiosiomis raidėmis įsirašė į pasaulio istoriją.

Dabar prasideda dideli darbai atstatant valstybę, kuriant laisvą visuomenę su tvirtomis demokratinėmis tradicijomis. Kiekvienas lietuvis, net ir gyvenantis toli nuo Tėvynės, gali svarbia dalimi prisidėti prie šių darbų. A.P.P.L.E. bendrija yra įsitikinusi, kad vienas iš pagrindinių žingsnių, ugdant Lietuvą naują visuomenę, yra plačių ir pastovių kontaktų užmezgimas su Vakaraais. Tam primiausia yra reikalingas anglų kalbos žinojimas. Lietuvos Kultūros ir Švietimo Ministerijos prašymu A.P.P.L.E. bendrija apsiėmė įgyvendinti didelį projektą, parūpinant anglų kalbos mokymo medžiagą Lietuvos aukštosioms mokykloms ir pagrindinėms bibliotekoms. Yra užsibrėžta sausio mėnesį pasiųsti 1000 mokymo medžiagos rinkinių.

Mieli lietuviai, prašome Jūsų pagalbos, parūpinant Lietuvai šias knygas. Kiekvienas aukotojas už skirtą auką gaus asmenišką padėką nuo Lietuvos Respublikos Kultūros ir Švietimo Ministerijos ir taip pat nuoširdų ačiū nuo A.P.P.L.E. bendrijos. Auką galite skirti savo vardu arba Jūsų draugo ar giminaičio vardu. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Sutikdami šv. Kalėdas nepamirškime Lietuvos, skirdami savo dovaną kuria naudosis ir ateinančios kartos. Sutelkime jėgas ir padarykime viską, kad Lietuva taptų kultūros ir demokratijos švyturiu.

ATKARPA

Taip, aš noriu prisidėti prie projekto parūpinti Lietuvai anglų kalbos mokymo medžiagą.

----- Skiriu auką už ---- rinkinius knygų (vienas rinkinys 20 dol.)

-----Skiriu auką už ----- rinkinius knygų ir kasečių (vienas rinkinys 50 dol.)

----- Skiriu piniginę auką----- dolerių.

---- Prašau atsiųsti man informaciją, kaip tapti A.P.P.L.E. nariu.

Jūsų pavardė-----

Adresas-----

Miestas----- Valstija-----Zip-----

Tuo atveju, jeigu auką skirate kito asmens vardu prašome nurodyti to asmens pavardę ir adresą:

Auką skiriu-----vardu

Gyvenančio adresu-----

Miestas-----Valstija-----Zip-----

Čekius siųskite adresu: A.P.P.L.E., P.O. Box 1370, West Hartford, CT. 06107

Veteranų ministeris E. Dervinski, priėmimo metu Baltuose Rūmuose, kalbasi su inž. E. Bartkum ir V. Bartkute iš Chicago.

LIETUVOS VAIKŲ PIEŠINIAI (Žinios iš Bostono)

Gruodžio 1d. popietę Lietuvių Piliečių Klubo salėje įvyko S.O.S. – Vaikai Bostono skyriaus renginys, kuriame buvo rodomos vaizduojamos iš Lietuvos našlaičių ir specialių vaikų globos įstaigų, kuriems reikalinga klausos ir kita medicininė pagalba. Buvo papasakota apie dar tik metus egzistuojančios organizacijos nuveiktus darbus ir ateities planus.

Plačiau buvo pristatytas vienas iš paskutiniųjų projektų – Lietuvos vaikų piešinių išleidimas sveikinimų kortelėse(atvirukuose). Norint teikti pagalbą Lietuvos našlaičiams ir sunkiose sąlygose augantiems vaikams reikalingos nemažos lėšos. Š.m. vasaros pradžioje Ariana Kumpis, S.O.S. – Vaikai skyriaus pirm. iš Miami, FL., pasiūlė idėją, kaip patys vaikai galėtų padėti surinkti lėšas. Jie turėtų nupiešti paveikslėlius, kuriuos būtų galima išleisti atviručių pavi-

dalų ir pardavinėti. Idėjai pritarė Bostono S.O.S. – Vaikai pirm. Daiva Veitaitė –Neidhardt vicepirm. ir Marija Tovares – Ashmanskas, buvo paruoštas ir įvykdytas jungtinis veiksmų planas.

Besilankydama pereitą vasarą Lietuvoje, Marija Tovares – Ashmanskas pasidalyjo šiuo sumanymu su Lietuvos S.O.S. – Vaikai agentūros įkūrėja, pirm. Elena Kubiliene. Paskelbus piešimo konkursą "Piešiu Lietuvą", visoje Lietuvoje prasidėjo karštas mažųjų talentų darbųmetis.

Iš įvairių šalies kampelių mažieji dailininkai siuntė savo piešinėlius, nepaisydami karštų vasaros dienų, rinko-

si miestų aikštėse, kur tiesiai ant šaligatvių rodė savo kūrybinius sugebėjimus. Liepos–rugpjūčio mėn. dienraščiai "Tiesa", "Lietuvos Aidas" bei kiti leidiniai, Lietuvos TV skyrė daug dėmesio šiai akcijai.

Atrenkant geriausius piešinius dalyvavo Marytė Goštautienė iš Westwoodo, MA, kuri yra aktyvi Bostono skyriaus narė ir tuo laiku irgi viešėjo Lietuvoje. Marytės užduotis buvo reikšminga, jai teko išrinkti iš didžiulio kiekio piešinių tikrai 5–6 pačius originaliausius, spalvingiausius kūrinius. Pasak jos, tai nebuvo lengva, kadangi tiek būta netikėtų, vaikiškos fantazijos, gėrio ir grožio betarpiškos išraiškos mažųjų darbuose.

(Nukelta į 10 psl.)

KAM NAUDINGA TOKIA ...

(Atkelta iš 2 psl.)

aišku, kad tas Lietuvos pilietybės įstatymas yra laikinas, nors apie tai Lietuvos spaudoje nebuvo rašoma. Iš Lietuvos Vyriausybės atstovų kai kurių užuominų Amerikoje ir kitur, jau šių metų vasarą buvo aišku, kad išsiviję lietuviai nebus nukriausti. Viešai to skelbti nebuvo galima, nes būtinai reikėjo, kad Lietuvoje gyvenantys kitataučiai apsispręstų. Bet kurios tautybės nusi kaltusieji Lietuvai ir jos visuomenei, Lietuvos Respublikos piliečio paso neturi gauti!

Kad visos aistros, įsisiūbavusios dėl Lietuvos pilietybės, kurias tebekursto "Draugas", neturėjo ir dabar neturi pagrindo, patvirtina tai, kad š.m. lapkričio 6 dieną Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pritarė naujai pilietybės įstatymo redakcijai, kurioje pakartoja ma tai, kad Lietuvos kilmės asmenims, gyvenantiems užsienyje, išsaugoma teisė į

Lietuvos Respublikos pilietybę. Toliau tame naujame įstatymo projekte sakoma: "Šią teisę jie įgyvendina per sikėlę į Lietuvą arba gyvendami ir kitose valstybėse, jei gu tai neprieštarauja tų valstybių įstatymams." (pabraukimai mano – V. Sl.).

Nutarime dėl šio įstatymo rašoma, kad lietuvių kilmės asmeniu gali būti laikomas tas, kurio abu tėvai arba vienas iš tėvų yra lietuvis ir jei jis pats save tokiu pripažįsta" ("Ir amerikietis bus Lietuvos pilietis". Tiesa, Nr. 217, 1991.XI.7).

Po kurio laiko tas naujas Lietuvos pilietybės įstatymas, jį gal dar kuo patikslinus, bus patvirtintas ir oficialiai paskelbtas. Jis bus atsiradęs visai ne dėl to nepasitenkinimo, kuris iki šiol nenurimsta išeivijoje.

Taigi, kyla teisėtas klausimas, kam yra naudingos tokios pasenusios informacijos.

	Branguolė atm.: Kairytė Irena, \$600; Vilūnas Kazys atm.įn.: Vilūnas Stefa \$100, Abromaitis Marija ir Julius \$50, Drungienė Birutė \$50, Stasiūnas Liucija \$50, \$600.
4 X \$500	Bagdanskis Juozas atm.: Bagdanskienė Birutė, \$1,000; Bendoraitis Ričardas Vytautas atm.įn.: Bendoraitienė Linda, \$1,000; Paulionis Antanas ir Marija ir Whittemore Jaruševičienė Irena atm.įn.: Jarūnas Antanas, \$500; Plikaitis dr. Juozas ir Barbora, \$7,500.
2 X \$1,000	Kun. X, \$2,000; Daunoras Juozas ir Janė atm.įn.: jm. X, \$4,310.
1 X \$1,200	Žilinska prof. dr. Jurgis ir dr. Frankaitė Ksavera atm.įn.: Vileišis-Sherwin dr. Vita \$1,000, Buivys Justinas ir Danguolė \$100, LB Daytona Beach apylinkės nariai \$100, \$1,200.
1 X \$1,328	Žuvusiems 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje atm.įn.: Lietuvių Fondo Valdyba \$1,300, Juknevičienė Elena \$28, \$1,678.
1 X \$2,000	Tiškus Bronius atm.įn.: Tiškuvienė Agota, \$2,000.
1 X \$2,500	Russas Jokūbas ir Pranciška atm.įn.: Russas Alfred V., \$5,000.
1 X \$5,000	Statkus Goodis Anna Dorothy testamentinis palikimas, \$5,000.
1 X \$8,000	X, \$45,000.

Iš viso \$35,808.00

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1991.X.31 pasiekė 5,462,290 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 3,087,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,648,654 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, INC. A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL."

Visi remkime Lietuvių Fondą nes gautomis palūkanomis remiama lietuviybė.

BAISŪS DALYKAI

Vladas Vijeikis

Kas yra baisiausias dalykas pasaulyje? Žinoma, čia kiekvieno asmeniniai poreikiai. Vienam tas, o kitam anas. O man atrodo, kad baisiausias dalykas pasaulyje: nesugaudymas savo minčių. Kai kas paklaus: Kaip tai nesugaudymas? O labai paprasta. Įdedi popierio lapą į rašomą mašinėlę. Su-kaupi mintis. O kur jos? Pradedi spausti mašinėlės klavišus, kurie aiškiai sužymėti: ABC. Žinoma, ne ta tvarka. Rašomų mašinelių išradėjai taip išdėstė raides, kad kartais labai ilgai užtrunka kol surandi reikiamą. Specialistai rašo abiem rankom. Jei reikėtų ir kojų pirštus pridėtų. Bet to nereikia.

Šioje vietoje nuklydau į žalias lankas. O pradėjau kalbėti apie minčių susigaudymą. Taigi, žiūri į tą baltą popierių ir bandai spaudinėti tuos gudrius klavišus. Bet, kad niekas nesidaro. Ne tos raidės ir ne tie žodžiai. Raidės turi sudaryti žodžius, žodžiai sakinius. Sakiniai turi išreikšti tavo prakilnas mintis, kurios skirtos pasaulio pagerinimui. Bet popieriuje nieko nėra. Tas baltas popierius juokiasi iš tavęs, o mašinėlės raidės tiesiog kva toja.

Ar tik nebus kaltas tas industrinis išradimas? Reikia mesti tą mechaniką ir grįžti prie natūralių priemonių. Nei Šekspyras nei Mai ronis neturėjo rašomos mašinėlės. Rašė žąsies plunksna. Bet kur tu Chicagoje gali pagauti žąsį, kuri tau savo plunksną paskolintų?

O yra individų, kuriems rašymas yra grynas pasismaginimas. Nežinau kuo jie savo mintis reiškia. Ar su rašomom mašinėlėm ar su žąsies plunksna. Tačiau jų pasiekimai nepaprasti.

Konkursus laimi vieną po kito. Premijos krinta, kaip snieguolės žiemą. Damos į juos žiūri pilnomis pasigėrėjimo akimis. Autografų rinkėjai sekioja juos maldaujantiais žvilgsniais. Nobelio premija jau laukia už netolimo kampo.

Mano draugas sako, kad yra baisesnių dalykų. Nega li morgičių sumokėti. Taksoriai tavęs laukia su grandinėmis. Tuščia pinigine. Visiškas nulis banko knygelėje. Žmona surado tavo meiluzės vardą ir adresą. Prakiuro namo stogas ir varva ant kilimų, kuriuos tik pereitą savaitę ištiesei. Automobilis neužsiveda, nors dar pereitą savaitę naują bateriją įdėjai. Neišrinko į Bendruomenės valdybą. Doktoras atsiuntė milžinišką sąskaitą. Sūnus sudaužė automobilį. Duktė apsigyveno su trim kart divorsuotu. Teta susidėjo su tris kart jaunesniu. Širdis klebeldžiuoja nei šiaip nei taip, nei į šią pusę nei į kitą. Šuo kosti. Virtuvėje vanduo per kraną bėga nesustabdomai. Pulkas giminių atvažiuoja iš Lietuvos. Prarasta nemažai dolerių Las Vegas. Išėjai į pensiją ir nežinai ką toliau daryti. Atvažiuoju ir neturi vietos kur automobilį pastatyti. Tavo jaunystės draugė tavęs neatpažįsta. Tu neatpažįsti savo jaunystės draugės. Nebeįdomina nei VLIKas nei BALFas nei Bendruomenė, nei paprasta nei registuota. Savo užpakalines mintis imi reikšti viešai.

Žinoma, čia aukščiau paminėti reikalai nėra nusišpiautini dalykai. Bet aš laikau savo nusistatymo. Baisiausias dalykas: yra žiūrėti į tuščią baltą popierių, kuris iš tavęs juokiasi.

Tad ir baigsiu. Kam čia save kankinti?

LIETUVOS VAIKŲ PIEŠINIAI

(Atkelta iš 9 psl.)

Tarpininkaujant Arianai Kumpis pagal tuos piešinius Columbijoje, Pietų Amerikoje buvo atspausdinti atviručių rinkiniai.

JAV ir Lietuvos S.O.S. – Vaikai organizacijų suvienytos pastangos davė unikalių vaisių – Lietuvos vaikų piešiniai tapo įamžinti atvirutėse. Taip bus galima pasveikinti visus geros valios žmones Lietuvos vaikų vardu, o tiems, kurie mažai žino apie laisvą Lietuvą, leis vaikiškomis akimis pažvelgti į jų mylimą Tėvynę, pajusti jos gamtos vaizdų grožį.

Atvirutės yra perlenktos pusiau, be užrašų viduje, tin ka įvairioms progoms. Rinkinys po 10 kortelių su vokais, įpakuotas į skaidrią plėvelę, galima užsisakyti paštu arba telefonu. Vieno rinkinio kaina \$8.50 neįskaitant persiuntimo išlaidų. Užsakymai priimami: Iš Floridos, Illinois, vidurio Vakarų (Midwest) ir Vakarų pakrantės valstijų – S.O.S. Lithuania, Inc. 9187 Southwest 96th St, Miami, FL 33176 Tel. (305) 667-5957.

Iš Naujosios Anglijos

valstijų: Massachusetts, Rhode Island, New Hampshire, Maine, Vermont, Connecticut; New York, New Jersey, Maryland, Washington D.C. Pennsylvania valstijų ir Kanados –

S.O.S. Vaikai – Lithuania Childrens Relief, Inc., P.O. Box 497, South Boston, MA 02127; Tel. (617) 479-6446.

Tokiu būdu šis projektas artėja prie lemtingos pabaigos, kortelių išplatavimo. Su rinktos lėšos bus paskirtos klausos aparatų ir testavimo aparatūros įsigijimui ir persiųsta į Lietuvą. Taipogi tęsiamas drabužių, maisto, medicininio pediatriinių ir dantų gydymo priemonių teikimas Lietuvos vaikų institucijoms.

Kviečiami visi įsijungti, padėti užaugti sveikajai naujai lietuvių kartai.

IŠKILMINGAS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS BOSTONE

Lapkričio 24d. Lietuvių Piliečių Klubu salėje vyko iškilmingas Lietuvos Kariuomenės minėjimas. Buvo pagerbtas žuvusiųjų kovose

už Lietuvos laisvę atminimas. Kalbėtoju buvo pakviestas Kauno Technologijos instituto prof. Dr. Liudas Pranevičius.

Meninę programą atliko Lietuvos Konservatorijos solistės Aldona Vilčinskaitė – Kisieliene ir Asta Kriščiūnaitė, akomponavo Daiva Matulionytė-De Sa Pereira.

Po programos buvo kavutė ir laisvi pašnekesiai. Minėjamą pravedė Gintaras Čepas, o rengimu rūpinosi Ramovėnų vad. Martynas Dapkus.

Liuda Žiaugrienė

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenių Kultūrinis Fondas
P.O. Box 10782
St. Petersburg, FL 33733

“TORVIL” LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale

(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

New dealers welcome

CANADA

Head Office
63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch
TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

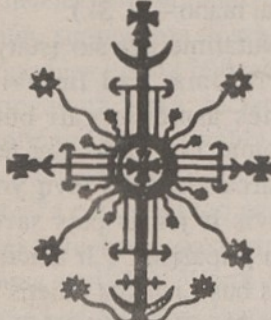
LITHUANIA

LATVIA
ESTONIA
UKRAINE
BYELORUSSIA
MOLDAVIA
ARMENIA
GEORGIA
ST. PETERSBURG
MOSCOW

U.S.A.

Head Office
2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch
R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo,
N.Y. 14212
Tel: (816) 894-9880
Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

AMERIKOS TAUTYBIŲ SAJUNGA,

kuriai pirmininkauja buvęs Clevelando miesto meras Ralph Perk kviečia į Kalėdinį parengimą, įvykstantį gruodžio 21 d. 12 val Hofbrau Haus 1400 E. 55 Str.

Parengime bus pagerbti 20th Congressional District atstovė Mary Rose Oakar, James ir Madeline Debevec ir redaktorius A. Matt Susel, Ameriska Domovina". Baltijos kraštų atstovai: kun. G. Kijauskas (lietuvių), Andreas Traks (estų), Eriks Ievins (latvių). Taip pat Wasyl Liscynski – ukrainiečių. Į kalėdinį parengimą garbės svečiu pakviestas Ohio gubernatorius George V. Voinovich ir ponias. Kviečiami svečiais dalyvauti ir visi kiti, užsimokėję \$13.00 įėjimo mokestį.

ŠIA SAVAITĘ I CLEVELANDĄ ATVYKSTA

Lietuvos Parodų Centro "LITEXPO" direktorius Aloyzas Tarvydas ir gruodžio 18 pasirašys sutartį su Tarptautiniu Prekybos Centru / IX Center. Kartu atvyksta ir Vida Zapolskienė, "MERKURIJOS" prekybos namų direktorė.

IB communications, kuriai vadovauja Ingrida Bublys, tvarko tos sutarties pasirašymą.

REGISTRUOTI BERNIUKUS KREPŠINIO KOMANDAI

Atėjo laikas LSK Žaibo berniukų krepšinio komandai ruoštiis Sporto šventei Toronte. Šventė įvyks gegužės m. 8 – 10 dienomis.

Kviečiame visus berniukus nuo 6 iki 14 metų. Registracija prasidės šeštadienį

sausio 11 d. 12:30 p.p. po lietuviškų pamokų, parapijos salėje.

Tuo laiku tėveliai galės susitikti su komandos vadovais ir gaus pilną informaciją apie šią naują programą.

Vidas Tatarūnas
Žaibo krepšinio
pirmininkas

PADĖKA FESTIVALIO DALYVIAMS

Šv. Jurgio Parapijos klebonas kun. J. Bacevičius ir Parapijos Taryba dėkoja visiems, kurie pereitą mėnesį parėmė jų metinį Rudens Festivalį ir kalakutų laimėjimus. Buvo miela susitikti su skaitlingais svečiais. Apmokėjus rengimo išlaidas, Šv. Jurgio Parapijai atiteko \$4,664.46 pelno. Tas pelnas igalis mokėti žiemos išlaidas.

Ger. J.

KALĖDŲ IŠPAŽINTYS

Ateinantį savaitgalį – ketvirtą Advento sekmadienį Šv. Jurgio Parapijoje bus išplėstas išpažinčių tvarkaraštis. Jos bus klausomos šeštadienį, gruodžio 21 d., nuo 4:30 iki 5:20 val. p.p. (koplyčioje); ir ateinantį sekmadienį, gruodžio 22 d., nuo 8:15 iki 8:45 val. ryto (koplyčioje), nuo 9:30 iki 10:20 val. ryto (bažnyčioje) ir po 10:30 val. Sumos tol, kol visos išpažintys bus išklausytos (bažnyčioje). Išpažintys bus klausomos ir antradienį, gruodžio 24 d., nuo 11:00 val. ryto iki 12:00 val. vidurdienio (bažnyčioje).

Ger. J.

KALĖDŲ AUKA

Šv. Jurgio Parapija kviečia visus būti dosniais su kalėdine auka. Rudens Festivalis šiemet buvo sėkmingas, tačiau ateinanti žiema pareikalaus daugiau lėšų parapijai administruoti.

Ger. J.

KALĖDINIS SVEIKINIMAS

Sveikiname mūsų parapijiečius ir visus Clevelando lietuvius su laimingomis ir šventomis Kalėdomis. Nuoširdžiai kviečiame Jus atšvęsti Kalėdas Šv. Jurgio bažnyčioje, pirmoje lietuvių parapijoje Clevelande.

Kun. Juozas A. Bacevičius,
Klebonas

Kun. Balys C. Ivanauskas,
Klebonas – Emeritas

Šv. Jurgio parapijos Kalėdų tvarkaraštis:

Kūčios – 9:30 val. vakaro, gruodžio 24 d.
Vidurnaktį – Bernelių Mišios (lietuvių kalba.)
9:00 val. ryto, gruodžio 25 d., Kalėdų mišios (anglų kalba). 10:30 val. Mišių Kalėdų dieną nebus.

PAN AMERICAN BĖDOS

Šiemet jau trečia lėktuvų keleivinė bendrovė – Pan American Airways nustojo veikti. Pan Am buvo įsteigta Juan T. Trippe 1927 metais, pradėdama skraidinti keleivius ir paštą tarp Key West, FL. ir Havanos, Kuboje. Ilgainiui išaugo į pajėgią skridimų b-vę, kuri perveždavo keleivius per okeanus į visus pasaulio kontinentus. Lūžis prasidėjo 1978 metais, kada JAV lėktuvų b-vės sulaukė dereguliacijos. Neva tai leidžiant kitoms lėktuvų b-vėms sumažinti Pan Am dominaciją. Deja, rezultatai

nebuvo geri. Pan Am po 64 metų egzistavimo uždarė. Metų pradžioje dingo iš padangių Eastern Airlines, Inc. Rudenį sustojo chigaiškė Midway Airlines. Šiuo metu yra dar 5 skridimo b-vės, kurios paprašė iš teismų bankroto globos. Po 13 metų Airline Deregulation Act paskelbimo daug keleivinių lėktuvų b-vių likvidavosi. Tačiau nei vienos jų mirtis nebuvo tokia skaudi, kaip Pan Am. Liko sumišę keleiviai, sustabdyti skridimai, suerzinti kreditoriai ir 7,500 Pan Am bedarbių tarnautojų.

Ger. J.

SOCIETY CORP. SKYRIŲ IŠPARDAVIMAS

Society Corp., neseniai susitarusi prisijungti Ameritrust Corp., netrukus pradės apie 30 skyrių pardavimą (su \$700 milijonų deposite). Kelios bendrovės, kaip Clevelando Nat'l City Corp., Fifth Third Corp. ir Star Bank Corp. iš Cincinnati, esą yra susidomėję šių skyrių pirkimu. Society Corp.

turi tai daryti, kad anot JAV Teisingumo Dept. nepakenktų tarpbankinei konkurencijai. Spėjama, kad abu susijungę bankai parduos arba uždarys apie 100 skyrių Ohio, Indianos ir Michigano valstybėse.

Ger. J.

MIRTIES ANGELAS MICHIGANE

Pernai pragarsėjęs savo savižudybės aparatu Dr. Jack Kevorkian ir vėl padėjo dviem nepagydomom moterims nusižudyti. Ligonės pačios įjungė savižudybės aparatą nuodingų vaistų injekcijoms. Ši kartą jų pareiškimai prieš mirtį buvo įfilmuoti vaizdajuostėje. Tokia eutanazija yra galima Michigano valstijoje, nes ten nėra įstatymo draudžiančio tai daryti.

Ger. J.

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys KALĖDOMS

yra pats mėgiamiausias

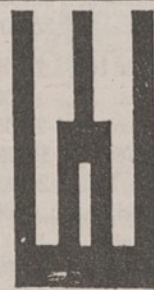
Lietuvoje: dešros, sūris, aliejus, mėsa, ryžiai, kava, cukrus, riešutai ir kiti produktai, dabar su

ŠVENTINE NUOLAIDA tik \$85.- Turim ir kitokių siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

HOUSEKEEPER WANTED
BRATHENAL
THURSDAYS OR FRIDAYS
CALL 464-2133

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE –185 St. Area
Large, modern, 1 bedroom
apt. Appliances, air cond.
Garage. Quiet bldg.
No children. No pets.
Lease. \$325 Per Month.
Telf. 338-3205

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

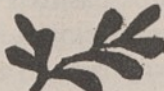

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Lietuvos Ambasadorius ir Nuolatinis Atstovas jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis sveikina Lietuvos išlaisvinimui sėkmingai veikusias ir tebeveikiančias organizacijas, jų vadovus ir visus geros valios tautiečius.

Tegu mūsų visų aukščiausias tikslas – demokratinės ir ekonominiai bujojančios Lietuvos atstatymas – jungia tam didžiam darbui visus po platuji pasaulį išblaškytus jos vaikus, nežiūrint kur jie begyventų ir kurios šalies piliečiais bebūtų.

Anicetas Simutis
Ambasadorius ir Nuolatinis
Lietuvos Atstovas
Jungtinėms Tautoms

IŠPŪSTAS SPAUDOS STREIKAS PASIBAIGĖ

Paskutinėmis lapkričio dienomis Lietuvoje buvo netikėtai sukeltas sąmyšis dėl spaudos problemų. Kai kurių buvusių komunistinių leidinių redakcijos išplatino prasimanymus apie Vyriausybės numatomus priimti sprendimus dėl buvusios Lietuvos komunistų partijos leidinių suvalstybinimo. Dienraštis "Lietuvos rytas" plačiai paskleidė desinformaciją esą jis jau nacionalizuotas.

Viena iš galimų dienraščių organizuotos akcijos priežasčių – didėjanti rinkos sąlygomis konkurencija tarp laikraščių ir blogėjanti jų finansinė būklė. Kartu siekta parodyti tam tikrą poveikį reorganizuojant buvusios Lietuvos komunistų partijos leidinius.

Po netikėtai pradėtos iš laikraščių akcijos Vyriausybės buvo priversta kuo skubiau pradėti vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymą dėl LKP (SSKP) ir buvusių komunistinių organizacijų turto perėmimo. "Valstiečių laikraštis" reorganizavo į privačią akcinę bendrovę. Redakcijos žurnalistų kolektyvui buvo neatlygintinai skirta 80 procentų akcijų, o kita jų dalis – įvairioms žemės ūkio organizacijoms, pagrindinai – visuomeninėms. Buvusio Lietuvos komunistų partijos laikraščio "Tiesa" redakcijai buvo leista pasirinkti iš dviejų variantų: darbuotojams pasidalinti akcijas lygiomis dalimis ir steigti uždaryją akcinę bendrovę arba pasilikti LDDP (įsteigtoje vietoje Lietuvos komunistų partijos) žinioje. Be to, "Valstiečių laikraš-

čio" ir "Tiesos" redakcijoms patikėta pačioms inventorizuoti turtą, kad būtų nustatyta LKP (SSKP), LKP turto apimtis.

Buvę rajoniniai (municipaliniai) Lietuvos komunistų partijos leidiniai paversti privačiomis akcinėmis bendrovėmis, akcijas padalijant redakcijų darbuotojams.

Konstatuojame, jog paskelbti ir plačiai paskleisti gandai dėl galimo laikraščių suvalstybinimo diskredituoja Lietuvos vidaus politiką, kenkia jos tarptautiniam prestižui, trukdo užsienio ekonominei politikai.

Tenka apgailestauti, jog kai kurių leidinių neatsakingi pareiškimai galėjo sukelti tam tikras abejones dėl demokratinės reformų Lietuvoje, kuri šiuo metu pergyvena sunkų ir sudėtingą laikotarpį – perėjimą prie laisvų rinkos kainų bei prasidėjusį valstybinio turto masinį privatizavimą.

Vyriausybės spaudos
biuras
1991 12. 07.

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Augūnas A., Jupiter	10.00
Dubinskas V., Chicago	20.00
Gimys P., England	20.00
Jauniškis R., Ft. Salonga	30.00
Maželis Br., Cleveland	10.00
Minkūnas R. Seven Hills ...	10.00
Miškinis K., Rochester	5.00
Šaulienė A., Chicago	5.00
Savaitis J., Sunny Hills	10.00
Siaurys H., Canada	20.00
Steponavičius E., Euclid	5.00
Tiškus Br., Collinsville	10.00
Vaitkus M., Belleville	30.00
Vasikauskas V., Seminole ..	10.00
Žadeikis S. L. Barrington ...	20.00
Gureckas Elena	10.00
Asminas J., Del Ray B.	10.00
Balas K., Cleveland	6.00

Jurkūnas J., Beverly Shores .	25.00
Kaunas V. Cleveland	10.00
Mackevičius A. K Garden H.	10.00
Maurukas S., Algonquin	10.00
Paulionis B., Cleveland	20.00
Selenis R., Livonia	5.00
Skavičius J., Parma	5.00
Vasis A., Cleveland	5.00
Yankus A., Rochester	20.00
Brazauskas E., Wickliffe ...	10.00
Česnavičius A., Rich. H. ...	10.00
Dalius S., Hamilton	20.00
Didelis P., Philadelphia	5.00
Didžbalis E., Waterbury	5.00
Kvedaras P., Canada	10.00
Meckauskas T., Lansing	10.00
Miller G., Chipley	5.00
Petraitis Pr., St. Pete.	10.00
Rasys JA., Cambridge	75.00
Satkus V., Canada	5.00
Silas Br., Elizabeth	20.00
Skirmantas PK., Glendale ..	20.00
Šošė A., Chicago	20.00
Tervydis VI., Collinsville ...	10.00
Ulpienė J., Dorchester	5.00
Varanka T., Claredon Hill ...	5.00
Korius Z., Santa Monica	25.00
Starėnas J., Avon	10.00
Ambrose M., Mt. Airy	20.00
Česonis A., Linwood	5.00
Čizinauskas E., Orland Pk. .	10.00
Dalinis P., St. Pete.	9.00
Endzelis P., Riverton	15.00
Galinauskas G., Hanover	5.00
Jonušas A. Palos Pk.	15.00
Jurcys T., St. Pete.	10.00
Karalis K. Jacksonville	5.00
Kašiuba P., Las Cruces	10.00
Kikutis K. Collinsville	15.00
Klimas E., Lynhurst	20.00
Liauba J., Cincinnati	15.00
Matulevičius E. Worcester .	30.00
Mažonas K., Parma	20.00

Nausėda J., Woodland Hill .	20.00
Oksas I., Los Angeles	10.00
Petrulis R., Ft. Lauderdale .	20.00
Povilaitis P., Great Neck ...	10.00
Rumbutis J., Geneva Ill	20.00
Siliūnas O., Alexandria	5.00
Slivinskas J., Indialantic	10.00
Vagelis A., Worcester	10.00
Vinclovas M., Cleveland	5.00
Žūras A., Rochester	20.00
Kubilevičienė G., Phila.	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

JONAS VALAITIS

Žurnalistas, visuomenininkas, kaip pranešė "Darbininkas", mirė gruodžio 2 d. Brooklyne, savo namuose. Buvo gimęs 1904 m. Bostone. Daugelį metų buvo Vienybės redaktorium, BALFo organizatorium ir daugelio kitų pareigingas darbininkas. Pokario metais dirbo Vokietijoje ir talkino lietuviams persikelti į Ameriką. Tikimės, kad jo darbo talkininkai apie J. Valaitį Dirvai parašys plačiau.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga
nuoširdžiausiai sveikiname pakilusių
iš pažeminimo nebūties ir komunistinės
priespaudos laisvam, nepriklausomam
ir demokratiniam gyvenimui Lietuvos Respubliką.
Linkime jos žmonėms darnios kloties naujos istorijos
kelyje siekiant santarvės ir visokeriopos
dvasinės ir medžiaginės gerovės.
Sveikiname visus Amerikos lietuvius, remiančius
Amerikos Lietuvių Tarybą tęsiant Amerikoje
reikalingą politinę ir Lietuvai pagalbos veiklą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų

proga giminaičius,
draugus ir pažįstamus,
plačiame pasaulyje sveikina ir
viso geriausio linki

Liusė ir Kęstutis Laskauskai

KUN. ANUPRAS GAURONSKAS

Yra vienintelis kunigas
rusų okupuotam Rytprūsių
krašte, aptarnaujantis lietu-
vius, vokiečius, lenkus ir ru-
sus katalikus. Sąlygos sun-
kios, nes nėra nei bažny-
čios, nei jokių kitų patalpų.

TĖV. PAULIUS
BYTAUTAS, O.F.M.,
Aptarnauja tolimosios

Rusijos ir Sibiro katalikus.
Daugiausia dėmesio krei-
piama į vaikų religinį auklė-
jimą.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
su NUOLAIDA pristatomi į
namus. Kiekiai neriboti BE
MUITO. Savo daiktus siųs-
kite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

A. † A,

LEONARDUI ČESNAI

mirus, liūdesyje ir skausme likusius
sūnų LEONARDĄ ir dukrą SENDRĄ
su šeimomis, motiną SOFIJĄ, brolių
JUOŽĄ su šeima, seseris ALDONĄ ir
SILVIJĄ su šeima, kitus gimines bei
artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kar-
tu liūdi.

Kostas Gasparaitis
Leokadija ir Antanas Kašubai
Marytė Miklius
Genė ir Cezaris Modestai
Onutė Šiaudikienė
Irena ir Augenis Slavinskai
Leokadija ir Juozas Žvyniai